

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 fr.)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hóra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Ünnep és vasárnap után is.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Eggetem-utca 7. (Lyezum-ngomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Hégyesög centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyilttér soronként 40 fillér.

Kolozsvár, 1903.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Vasárnap, Október 4.

A sztrájkolók.

Kolozsvár, okt. 3.

(.) A kormányos országok életében is előfordulhatnak komoly jellegű és mélyreható surlódások király és kormány, katonaság és nép, törvényhozás és uralkodó között. Előfordulhat az, hogy a király dezaúvál egy kormányt, hogy a hadsereget a nép érdekei ellenére mozgósítják, hogy a törvényhozás az uralkodói akarattal szemben foglal állást. Ez mind előfordulhat és tarthat ideig-óráig alkotmányos országban is. Mindenre mutat példát a történelem.

De amire nem mutat, amire józan emberi ész szerint nem is mutathat soha például, az a mi alkotmányos országunkban mutatkozik, ennek a válságnak folyamán. Mint az egészségtelen szervezetnek most egyik, majd másik szerve betegszik meg és akad fenn működésében, úgy ennek a válságnak csúszdátos, abnormis jelenségeiből olvashatjuk ki, hogy valódi alkotmányunk nem volt, hogy az az alkotás, amit alkotmánynak hittünk, valójában egy egyoldalú szerződés, amely minden kötelezettséget ránk rótt, minden jogot a másik szerződő fél kezére játszott át.

A körtünetekből állapíthatjuk meg az ország valódi baját. Lehet-e alkotmányos ország az, melyben az események olyan sorrendben következnek és olyan okokból fakadnak, mint ahogy nálunk következtek be, nálunk fakadtak? Lehet-e alkotmányos ország az, ahol a törvényhozás nem fejezi ki a nemzet akaratát, ahol az uralkodó a maga akaratát a nép akaratára ellenében érvényesíteni tudja s ahol a kormány szembe mer helyezkedni a törvényhozás, a nemzet és a nép nyíltan kifejezett és jogokon alapuló követeléseinek? Nem, ez minden lehet, csak alkotmányos ország nem.

És mert nem igazi alkotmány ez a miénk, hanem valami formálható, hajlítható, összetéphető, papírosdarab, amelynek azonban egy állandósága megvan, hogy a nemzet a saját akaratából szét nem

tépheti, a saját alakjára nem formálhatja, a saját érdekeire sohase hajlíthatja, azért látunk ebben a válságban olyan jelenségeket, melyek ma már megérlelték ama közszellemet, amely ereje végső megfeszítésével küzd az alkotmányért, egy, a nemzet talajában gyökeredző, a nép lelkében élő alkotmányért.

Időzzük föl megint egyszer ennek az alkotmánykrízisnek jellemző mozzanatait és megfogjuk látni, hogy hova jutottunk:

Fokozott katonai terheket akartak a népre rakni, holott a nép az eddigi terheket sem bírja meg. Ex-lexbe kergették az országot, mintsem engedjenek a terhek követeléseiből. Egy parlamenti kormány megbukik, mert a katonai hatalom nem akar engedni. Egy császári kegyenc kormányra juthatása érdekében enged a szoldateszka a terhekből, de nem enged a nemzeti követelményeknek. Megakarják felemlíteni a törvényhozást erőszak emlegetésével. Megakarják vásárolni a közvéleményt és a törvényhozást lapok és képviselők megvesztegetésével. Egy hadiparancs a hadsereget bőszi fől a nemzet ellen. Egy királyi manifestum a felségjogokat a népjog fölé helyezi. Egy kállam kormányának a feje az uralkodó fölhatalmazásából támad az alkotmány ellen. Közben a törvény ellenére benntartják a harmadik évüket kiszolgált katonákat. Aztán kinevezik másodszor is miniszterelnököket azt az embert, akit a vesztegetés moskától nem tudtak tisztára mosni s akit törvényhozás és nemzet gyűlöl, mint a bűnét.

Lehet-e alkotmányos ország, ahol mindez megtörténhetik csak azért, hogy egy nemzet ősi jussát meg ne keljen adni, egy népnek legtermészetesebb követelését vissza lehessen utasítani?

És az aktiv ellenállás, a tettekkel való működés után most eljutottunk egy új fázishoz: a tett nélkül való ellenálláshoz, az uralkodónak és kormányának passzív rezisztenciájához, munkamegtagadásához, sztrájkjához. A király nem

nevez ki felelős kormányt. A lemondott, de állásától föl nem ol-dott kormány nem vesz részt a törvényhozásban.

A kormány kinevezésének joga az alkotmány értelmében a királyé. De a király kötelessége ugyancsak az alkotmány értelmében a felelős kormányt való uralkodás. Az alkotmány szerint tehát csak a király nevezhet ki kormányt, de a királynak a kormányt ki is kell neveznie. Az a jog nem azt fejezi ki, hogy a király csak akkor nevezzen ki felelős kormányt, amikor neki jól esik, mert az a kötelesség azt parancsolja, hogy felelős kormány nélkül nem szabad uralkodni. És a király még sem nevez ki felelős kormányt. Fontos ügyek, államügyek, a műzstégi vadászat foglalják el.

És a kaosz növelésére, az alkotmánybomlás teljességtételére most sztrájkol az ideiglenesen az ügyek vezetésével megbízott kormány is. Valóban, a szociális forradalom ideje közel lehet, mikor már királyok és miniszterek is beszüntetik a munkát.

Hanem míg a király pihenése a chlopy-i és bécsi munkák után szinte jól esik nekünk, addig a kormány nem rezisztenciája, hanem renitenciája a törvényhozás iránt való köteles tisztelet megtagadása, a kormányfelelősség alól való per-fid kibúvása, a nemzet ellen elkövetett gyűlölettel teli megtagadása, az nem lehet ok és mentés arra, hogy a kormány legelső kötelességét megszegje. Mert az nem áll benn az alkotmányban, hogy egy kormány, melynek többsége nincs, távoltarthatja magát a törvényhozástól, de az igenis benne van, hogy a kormány minden tetteért felelős a törvényhozásnak. Az nincs benne a magyar közjogban, hogy a kormány feladata a többségnek vezetése és megpuhítása, de az benne van, hogy a képviselőháznak felelősséggel tartozik.

A legfontosabb belpolitikai kérdéseket tárgyalják a képviselőházban és a miniszterelnök nincs ott,

megszökött az elől a helyzet elől, melyet az ő szerencsétlen keze teremtetett. Felelősségre vonhatják a belügyminisztert az adómegettadások ügyében kiadott törvényesítő rendelete miatt és a belügyminiszter nincs ott a képviselőházban. A három éves katonák benntartását tüzték ki a Ház tárgyalásainak napirendjére és nincs ott a hadügyi kormány képviselője, a honvédelmi miniszter. Fölvetik a kérdést: adott-e a pénzügyminiszter az ex-lex óta a katonaságnak pénzt és nincs, a ki feleljen rá, mert nincs pénzügyminiszter, a ki felelne tetteiért.

Ök sztrájkolnak. És a nemzet mégis él, harcol és dolgozik. És legyenek meggyőződve, meg fogja fizetni méltó bérét a sztrájkolásnak is. Nem marad adós senkinek se, semmivel se. Ennek a nemzetnek győznie kell és akkor nem a legyőzötteknek jaj, hanem a dezentoroknak, a sztrájkolóknak.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

Budapest, okt. 3.

Ha éjjelig itt maradunk is...

Azok is, akik összehívták a mai ülést, eléggé bizonytalanul nézegettek tíz óra után is a süppedő piros szőnyeget. A karzatonok — de itt sem tulontul — sokkal nagyobb az érdeklődés az ülés iránt, mint a honatyák között. Meri még az ellenzék is nagyon gyéren szállingóztak a képviselők, a szabadelvűpárton meg éppen nem látszott meg, hogy a párt tagjai kommunikálják ösztökélték még tegnap este arra, hogy »mi-nél számosabban méltóztatásának meg-jelenik.

Mi lesz...? Erről a legutóbb hírek kalandoztak a folyosón. A függetlenségi párt — hallatszik — a parlamenti pártok Ben-jáminjának a szabad ellenzéknek akarja átengedni ma a vezetést, mutassa meg ez a fiatal gárda, hogy legény a talpán. A szabad ellenzék előzőeken hajlong: — Szívesen, de csak veletek!

Polónyi Géza irányítja a hangulatot. Ő adta ki a jelszót: — Megmondjuk a véleményün-ke, ha éjjelig itt maradunk is!

Az előjelek után itélve, ez a fenyegetés nem látszik alapatlannak. Fél tizenegy óra elmult s a teremben egyedül gróf Zichy Jenő, a nap egyik szónoka üldögel Holló Lajossal s elmondja neki, mit fog beszélni. Jó formán ő az egyedüli, a kiről biztos,

szól. No persze, Holló Lajoson hogy és br. Kaas Ivoron kívül, a kik megfogják okolni a Ház egybehívását.

Ülés előtt az ellenzéki képviselők ismét összegyűltek rövid értekezletre. Itt aztán tudomásul vették, hogy Tóth János, a Kossuth-párt alelnöke, a ki mindjárt Holló után szólal fel, határozati javaslatot terjeszt be, melyben kéri a Házat, hogy a kiszolgált katonák hazabocsátásának dolgát sürgősen tárgyalja. Beöthy Ákos és gróf Zichy Jenő a kormány sztrájkját bírálja s Eötvös Károly megpróbálja, hátha a törvény ezáltal mégis fog Khuen-Héderváryt s eljön az ülésbe. A mikor amugy is kedve van hozzá...

Fél tizenegy órakor egyszerre óriási szenzáció. Nagy aranyos kétféjű sasoktól díszes boríték érkezett a miniszterelnökségtől Apponyihoz. A következő pillanatban végigcöppent a Házon a zugás:

— A királyi kézirat! Elnapolták a Házat!

De sok meditatásra idő nem volt. Gróf Apponyi megnyitotta az ülést.

Endrey jegyző felolvasta az ülés összehívására vonatkozó kérvényt. Azután jött — a várvárt leirat.

Eső után köpenyeg.

Gróf Apponyi Albert arcáról finom szarkazmus nevetett le, amikor bejelentette, hogy Khuen-Héderváry miniszterelnöktől átiratot kapott, amelyben ez megküldi a királyi — megbízólevelet, amelyben újból kinevezett szeptember 22-én miniszterelnökké. Az nem kerülhetett annak idején a Ház elé, most pedig már meg is bukkant a gránicás. De azért a királyi kéziratot fel kell olvasni...

Elofvassák nagy vídamság közepette. — Eső után köpenyeg! — mondták az ellenzéknek.

Polónyi Géza azonnal fel is szólalt. Közjogiag páratlan esettel állunk szemben — mondta. Elmondja a Khuen-Héderváry kabinét történetét. Ez bemutatkozott a Háznak, mielőtt a megbízása megvolt. Majd lemondott újra, ismét kapott megbízást, amelyről előbb mondtak le, mintsem kabinete lett volna. Kérdés, hogy a képviselőház mit tegyen a királyi leirattal! Tudomásul venni, hogy a király megbízott a kabinetalakítással, de lemondott róla, főlegleges s nem ránk tartozik. Közjogi botlást nem követ el a parlament. Mondjuk ki, hogy a királyi kéziratot, mint olyant, melyre további intézkedés nem kell, irat-tárba tesszük.

Simonyi-Semadam Sándor: Nem tudomásul venni: abszurdum, hisz tudjuk valamennyien.

Eötvös Károly nem hagyta szó nélkül a kérdést. Bizonyos, hogy történt alaki mulasztás, de ennek következménye nem lehet. Miután pedig a király szól a törvényhozás-hoz, alkotmányos gyakorlat, a józanság,

tárat. De Stanának még csak a nyomát se lelte.

Ezt a honvágy s a Dimitriushoz való szerelme serkentette, hogy mielőbb visszatérhessen.

És végre fenn állt ama hegy csúcán, ahonnan lenézhetett a szülőfalujába.

Kopáran, kietlenül nyult a bérce a magasba és szegénység tanyázott a falu kunyhóiban.

De Stana nem látott semmit a kietlenségéből, a szegénységéből; ő csak a hazáját látta. Fénylő tekintettel fogta körül az egész képet és így ült — ült órákon át a sziklatömbön s nézte a hazáját.

És amikor végre elfordult, hogy visszatérjen Dimitriushoz, meglátott nem messzire egy montenegrói legényt, aki némán állt a fegyverére támaszkodva és gyűlöletteljes pillantásokat lövelt reá.

— Nikita!

Szinte öntudatlanul hebegték az elhalványodott ajkak ezt a nevet.

A legény gunyosan mosolygott. — Lassan közeledett a rémülten hátráló leánynak.

Igen Nikita jött el, hogy megboszulja magát a rajta ejtett sérelmen.

Metsző hidegséggel mondta e szavakat. Stana az övére nyúlt és kihúzta a törét, de Nikita már is megkapta és gonosz neveléssel ledobta azt az örvénybe.

Aztán felemelte fegyverét, hogy megboszulja magát.

A szörnyű veszedelem visszaadta a leánynak az egész bátorságát.

Rácsap a puskára csövére, a golyó bele-téved a levegőbe és rettenetes küzdelem kezdődik; a küzdelem életre-halálra.

Késébeesésében Stanának óriási

TÁRCA.

Felejtés.

Temessük el az emléket örökre —
Soha még csak szó se essék felőle!
A régmúltak minden édes órája:
Rózsás felhő szakadozó foszlánya.

Megered a sűrű zápor szememből,
Felszakad a nehéz felleg szívemről,
Szakadozó ködfoszlányán átragyog
A te édes szülőhazám alakod.

Elsutogom százezerszer nevedet,
Belesírom búhánatos lelkemet,
Kis kendődet össze-vissza csókolom,
Igy lemettek — így felejtlek — anyámat!
Sacremley Ákos.

Stana.

Irta: Kníc M.

Lassan szállt fel a hold a csillagos égen és elárasztotta a tájat ezüstös fényével. De a fénye nem olyan halvány, mint nálunk, fénylően ragyog a ciprusokra, az olajfákra, narancsfákra, a melyeknek a szétzöldje élénken elvlik a fehér márványfalaktól.

Athénben vagyok és a gigási épület ott fűn a domb tetején, a honnan egyenesen belátni a régi hellenvárosba, a szűk, piszkos utcák tömkelegébe egyrésztől s az előkelő villák és paloták kertjeibe, másrésztől... ez a gigási épület az Akropolis.

Épp az ilyen fénylő holdas éjeken el-

bűvölő a látványa e márványból való óriási múnek, e félg rombadólt, vakítóan fehér csillogású oszlopcsarnokoknak.

Az athéni ember jól tudja ezt, az idegennek meg elmondja minden vezető. Ritkán esik meg tehát, hogy ilyenkor ne legyen látogatója az Akropolisnak.

Önfelédien sétál itt ma is egy beteg emberpár. Remek két ember ez. A férfi stílán barna, a nő fehér, mint a cseresznye virága. Sűrű fekete fűrtök környezik a nemes metszésű arcot, amelyben nagy, éjszótét szempár csillog.

Az égbetörő oszlopok árnyából lassan kijötték a város felé hirtelen ereszkedő domb szélére és nézték a tengersok házat Gyengéd autógásukat elnémtja az oly gyakran látott, de mindig elbűvölő kép.

Stana a szép montenegrói lány és Dimitrius a görög legény, sokáig nézi Athent...

Stana törli meg elsőnek a mély csendet. Tekintetével gyöngéden körülfogja kedvesének magas alakját és míg lemutat a kezével, izgatottan szól:

— Nézd ezt a pompát! Dimitrius! És megtudod-e akkor érteni, hogy mégis vágyom néha a hazám fekete hegyei, az apám az anyám után... és...

Anélkül, hogy a mondatát befejezte volna halkan felzokogott.

Dimitrius bátor arcán árny vonult keresztül.

— Fejezd csak be a mondatot, szólt hevesen. Nikita után is vágyol, nem ezt akartad mondani?

Stana kicsinylő mosolylyal rázta meg a fejét. Sötét szemét emésztő tüzzel szögezte Dimitriusra, ugy, hogy ez hangos újongással magához szorította.

— Nikita? Megvetem őt, amióta téged láttalak, Dimitrius. Sohasem szerettem őt, csak téged. Csak az apám, a testvéreim parancsára lettem volna a felesége. Ekkor jöttél te és én az első perctől fogva szerettelek. Szívesen eljöttem veled, ott hagyva hazát, szülőit... örökre, szült aztán hal-kabban. És én nagyon boldog vagyok a szerelmedben, de néha mégis eszembe jut a hazám és éjjel, amikor körültem pihen minden, akkor... sírom kell... sírom mint most.

Gyöngéd gondossággal Dimitrius meg-cirógatta forró orcát. Csókok közt mon-dott ezer kedves dolgot neki és végre a könnyek árja kiapadt s a sötét szempár újra mosolyog.

Dimitrius jól ismeri ezeket az órákat; tudja, mily honvágy emésztli kedvesét. Azért is hozza el ide kedvesét oly szívesen, ahol könnyebben esik a feledés. De most már ez sem használ. A honvágyat mind nehezebben lehet elfojtani. Dimitrius mélyen fohsábjait, a jövőre gondol. Mi lesz Stanával a lelkének ily örökös tusája közben? Nem kell-e tönkre mennie, ha nem tud felelteni?

Ez a gondolat gyöttri még akkor is, amikor szorosan egymáshoz simulva hazafelé mennek.

Dimitrius gazdag görög kereskedő. Amikor keresztül utazott Albánián és Montenegron, megismerkedett Stanával, aki egy szegény montenegrói földmivelőnek volt a leánya és már az első találkozás döntött mindkettőjük sorsára. Stana szerette Dimitriust, bárha a szomszédék Niki-ájának volt a jegyese és Dimitrius épp oly mértékben viszonozta a szerelmét.

Nikitáról s a Stana testvéreiről nem

került több hír hozzájuk. Azok már rég el-velszethették a nyomukat.

Bekövetkezett az, amitől Dimitrius tartott. Stana mind busabb lett. Ha kedves vele volt, olyankor persze mintha elfelejtette volna a hazáját. Olyankor bájos és gyöngéd volt, mint egykor, amikor együtt lépték át Montenegron határát. De amikor Dimitrius hazajött, sokszor látta, hogy Stana vörösré sirta szemeit. Gyakran már messziről meghallotta a hangját, ilyenkor a legvágyteljesebb dalokat énekelte, amelyekkel fekete hegyek fejedelme maga ajándé-kozta meg a népet.

A fekete hegyek! Stana még csak egyszer vágyott látni a hazáját; csak messziről nézni a hegyek ormát. Különbön úgy jár, mint a szegény erdei madárka, amelyet aranyos kalitkába zárnak az emberek, meg-öli a vágy...

Dimitrius hiába igyekezett megvigasztalni felvidítani szenvedő kedvesét. Amint hátat fordított neki, az lehorgaszott szép fejét. Az egykor gömbölyű orcák megnyul-tak, és a nagy szemek alatt sötét karikák látszóttak, amelyek természetellenes nagy-ságban tűntették fel azokat.

Egy nap Dimitrius hiába várta haza-érkeztetők a megszokott köszöntést.

Stana eltűnt! Elvándorolt hazája bér-cei felé — mint ahogy a leveleiből meglátta — de nemsokára visszatér hozzá.

Dimitrius eleinte el sem akarta hinni a hírt. Jéghidegséggel érzett a gondolatra, hogy Nikita találkozhatnék a leánnyal.

Már nem gondolkodott tovább. Stanát meg kellett mentenie, megvédenie, vagy vele együtt elveszni.

És még aznap utána ment. Éjjel-nap-pal utazott, amíg elérte Montenegró ha-

varrógép- és kerékpár raktár Kolozsvárt, Jókai-utca 11. szám.

Varrógépeket családok és iparosok részére, valamint kerékpárokat csak nálam vásárolhatni a legjobb minőségben, a legolcsóbb árak mellett, a legkisebb részlet-fizetésre is.

Legjobb varrógéptűk, Aczetelin kerékpár-lámpák és elsőrendű Calcium carbid.

Iskola Alapítvány — Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală — BCU Cluj-Napoca

88—100 2448
Krajcsovich Gábor

a király iránt való tisztelet megkívánja, hogy vegyük hódoló tisztelettel tudomásul. Nagy éljenzéssel fogadták a vajda bölcs beszédét, amelyre szavaztak is. A függetlenségi pártból Bödör Károly, Kovács Gyula és Szatmári Mór szavaztak. — A tudomásvételt nagy többséggel fogadták el.

Miért hívták össze az ülést?

Ennek a megmagyarázására Holló Lajos vállalkozott. A kormány sztrájkol — mondta — s így a törvényhozásnak kötelessége, hogy most résen legyen. Itt van mindjárt a visszatartott katonák ügye. Október 1-je elmúlt s a kormány mit sem törődik velük. — Bármí indoka lenne a visszatartásnak, háború veszedelme vagy fontos katonai érdekek, tán belenyugodnánk. — De ezt csak politikai kérdések okozzák s így azokat a katonákat politikai foglyoknak nézhetjük. Ez ellen kell egész erőnkkel tiltakozni. S mi van a sokat emlegetett paritással? Ausztriában szabadon bocsátották a leszállt katonákat, nálunk itt fogják. A hadvezetőség még tovább megy. Különösen az idegen nemzetiségű vidékeken felszólítják a katonaköteleseket, jelentkezzenek önként katonai szolgálatra. Ezzel az ország lakosságát két részre szagatják. Az állami szuverenitásnak a hadseregben meg kell nyilvánulnia. Mi nem vonjuk meg a hadsereg katonai szellemét, de az osztrák aspirációknak, az osztrák szellemnek akarunk gátat vetni. A nemzet jogairól tudni nem akarunk s a korona felségjogait emlegetik. Ha ez így folyik, gyökeres megoldás gondolatára jut a világ. (Helyeslés.) Ha ez a harc a nemzet és a trón között tovább folyik, akkor később a megoldás, a békés megegyezés lehetősége mindinkább nehezebbé válik. A nemzeti akarat felbuzdulása egy táborba terel mindnyájunkat. (Zajos helyeslés.) Bécsből még mindig a kisebbség harcának tekintik a nemzeti küzdelmet. Mutassuk meg, hogy ez a nemzet harca! Harmincöt év eltelt anélkül, hogy történt volna ez irányban valami. Most már nincs mulasztani való idő.

Az üljönmegajánlást olyan feltételekhez kötjük, amelyek nemcsak küzdelmünk céljainak megvalósulását jelentik! A koronai felvilágosítás a többség dolga, amely a kormányokat szolgálja.

A hároméves katonák dolgára tér újra. Azt olyan rossznak tartja, hogy nem várhatja meg az új kormány alakulását, annál is inkább, mert ez hetekig, hónapokig elhúzódhatik.

Nem akarja erővel, hogy a többség ellen szegüljön....

— Pedig jól tennék! — kiáltja közbe Madarász József.

— A törvénytelenséget mindig felül kezdik! — mondja Kubik Béla.

...De az elégtelenség megtermékenyíti a talajt, a melyből a nemzeti küzdelem diadala sarjadzik. Beadja azután határozati javaslatát, melyben a kormányt arra utasítja a Ház, hogy a katonák visszatartására vonatkozó törvénytelen javaslatot vonja vissza.

Nagy tetszés fogadta Holló beszédét, nemes lelkesedéssel előadott szavait.

A szolgálati idő és szolgálati kötelesség.

Utána Tóth János szólalt fel. A katonai hatalom ellen — mondta — alig fejtett ki 1867 óta ellenállást, ellenőrzést a nemzet. Meghunyászkodtunk ellőtte s az egyre szembe helyezkedett a nemzet akaratával, sőt ma az alkotmányellenes cselekvések terére lép. A három évet leszállt katonák visszatartása eklatáns példa erre.

ereje van. Vas öléssel fogja körül a legényt és leteperni igyekszik.

Csúdsán szép e néma küzdelemben, amelytől az arca kipirul és telt formái feltűnnek.

De Nikita is tud ám küzdeni. Izmos karjaival egy szorítja Stanát, hogy annak majd eláll a lélekzete és lassan, lépésről lépésre a lejtő felé szorítja, amely meredeken ereszkedik le a szülőfalujába.

Stana felismeri a veszélyt. Kétségbeesetten fesszi neki a lábát a földnek és most hallatszik először hangos segélykiáltása:

— Dimitrius!

Nikita borzalmasan felkacag és most még vadabban a küzdelemben.

De mi az?

— Stana! — hangzik egész közről. És Dimitrius-t kiált Stana még egyszer, de most már ujongva, mert felismerte a hangját.

Vad szitokkal igyekszik Nikita Stanától megszabadulni, hogy a közeledő új ellenséghez forduljon.

De Stana erősen belő kapaszkodik: nem szabad puskáját elérnie, ez az egyetlen gondolata.

Dimitrius már egészen közel lehet; tisztán hallatszanak siető lépte. Most már feltűnik a magaslapon. Még csak néhány lépés és Stana meg van mentve.

Nikita látja ezt és retentő düh fogja el. — Fogát belemélyeszi a leány karjába.

Stana fájdalmas kiáltással hátra tántorodik. És mielőtt még védekezhetnék, egy újabb támadás ellen, Nikita átfogja és felemelte.

Dimitrius későn jött. A kezével bekap a levegőbe. Az örvényből még felhangzik hozzá Nikita borzalmas kacaja....

Megboszulta magát!

A magyar országgyűlés el van napolva s alkotmányosan nem foglalhat állást a hadügyi kormány törvénytelen intézkedéseivel szemben. Nincs magyar miniszter, aki itt előttünk elvállalja a felelősséget a közös hadügyi kormány e tényért s a ki megmondandó, megmutatná, hogy a sérelmes intézkedés a magyar kormány tudtával, hozzájárulásával adatott ki. A véderő-törvény nyíltan kimondja, hogy a szolgálati idő a sorhadnál három év. A szolgálati kötelesség, a szolgálati idő teljesen különálló két fogalom, a katonai adminisztráció is külön tárgyalja. Az első a haditengerészet s honvédség kötelekében való szolgálat kötelezettségét rendeli el. A szolgálati idő pedig adminisztratív fogalom, amely a szolgálati viszonyt tünteti fel. Ha az egy volna, úgy jogkövetkezménye és szabálya is egy volna. A tényleges szolgálatra bevonult katonák szolgálati ideje fennáll december harmincegyedikéig. Ez abban áll, hogy a katonai adminisztráció ez alatt az idő alatt feldolgozza a katonák szolgálati viszonyát, melyben a jövő január 1-én lesz. De a szolgálati kötelezettség október 1-én nem áll benn (Ugy van! Ugy van!), mert a törvény kimondja, hogy az három évig tart s a katonai kormányzat azt egy órával sem hosszabbíthatja meg.

— Híába, huncut a német! vélekedett Endrey Gyula.

Tóth János azután újból hangsúlyozta, hogy 43.000 polgártársunk van alkotmányunk, törvényeink ellenére szabadságától megfosztva.

— Gazság! A kamarilla dolga! — mondja Horváth Gyula.

— S a többség mosolyog rajta! — botránkozik meg Szatmári Mór.

... Nem lehet, hogy osztrák generálisok kénye-kedvével függjön a magyar alkotmány megbecsülése. A magyar képviselőháznak nemcsak jogai vannak, de kötelességei. A magyar alkotmány integritása iránt kötelessége kimondani a parlamentnek, hogy a közös hadügyminiszter törvénytelen intézkedését visszautasítsa.

A pénzügyminiszter ellen.

Majd nyíltan kérdést akar intézni a pénzügyminiszter. Itt egyszerre zajos lett az ellenzék.

— Hol van? Megszöktek, mint a rossz cseléd! — kiáltotta Rigó Ferenc.

— A sztrájkanyál! Ide kell őket hozni! — javasolta Szatmári Mór.

Gazság így paklizni a parlamenttel! — fakadt ki Lengyel Zoltán.

Tóth János azt kérdezi, vajjon beszállította-e a kvóta arányában a költségvetés a közös hadügyminiszterhez. Ha igen, akkor ez olyan jogtalan s hazafiatlan dolog, hogy a pénzügyminisztert **vád alá kell helyezni!**

Tóth János okos, logikus és elmés szavait nagy vihar követte.

— Zárt ülést kérünk! kiáltotta Polónyi Géza. S az indítvány óriási zajba fult. Zichy Jenő már megkezdte a beszédét, de a nagy vihar nem akart csitulni.

Nessi Pál ívet kerít elé s hamarosan aláírják. Ezalatt a zaj egyre tart, hogy megakadályozhassák a szöveget. Apponyi egyre csenget. Az aláírásokkal végre elkészülnek. Nessi felrohan vele az elnöki emelvényre és átadja Apponyinak.

Elnök: Husz képviselő zárt ülést kért. De miután Zichy Jenő gróf belekezdett beszédébe, azt félbe nem szakíthatom. Tessék folytatni.

Zichy Jenő gróf: Röviden akar felszólalni. Mindenben elfogadja és magáévá teszi Holló javaslatát. A kiszolgált katonák visszatartását törvénytelennek tartja. (Helyeslés.) Beteg viszonyok vannak, de hát honnan származtak ezek? Régi bűnök, régi hibák 35 év hibája. (Ugy van! a szélsőbalon.) A 67. XII. t. c.-nek már megteremtésénél sokan hibáztatták azt, hát még azóta mennyire haladt a nemzet. Az azóta jövő kormányok pedig tulitálták egymást a lojalitásban. (Ugy van!) A paritásban ma már nem lehet sem hinni, sem bízni. (Ugy van! a szélsőbalon.) A kiegyezés pedig már túlhaladt. A kibontakozást e válságos helyzetből csak úgy képzeli, ha erős nemzet alapján egyöntetűen a nemzet haladásával átváltoztatják a 67. XII. törvényeket. A koronának is éppen olyan érdeke a nemzet erősödése, mert a korona támasza itt van ebben a népben. Óva inti a nemzetet az elhamarkodástól, de a törvényből engedni nem szabad. (Viharos éljenzés és taps a balon és szélsőbalon. A szöveget számosan üdvözik.)

Elnök: Elrendeli a zárt ülést.

Zárt ülés.

Elnök: Apponyi Albert gróf. A zárt ülést megnyitván, elnök felhívja Polónyi Gézát, mint aki a kérvényt aláírta, hogy okolja meg kérvényét.

Polónyi Géza: Államjogi szempontból sajátságos helyzetben vagyunk, különösen a hadsereget illetően. Tóth János beigazolta, hogy a hadügyminiszter rendelete sérelmes és törvénytelen. Új kérdés merült fel, hogy a hadügyminiszter részére a magyar pénzügyminiszter kiszolgáltatja a kvóta arányában a ráta. Ez alkotmányosság és 1848. III. t. c. szerint ezért a pénzügyminiszter vád alá kell helyezni az 1867. XII. t. c. szerint a hadügyi költségvetést a delegáció állapítja meg, az összeg azután beillesztendő a magyar költségvetésbe anélkül, hogy az összeg módosítható volna. Ez az összeg csak akkor fizethető ki, ha a magyar költségvetésbe már beillesztették. Költségvetési felhatalmazás nélkül a pénzügyminiszter nem rendelkezhetik ezen összeg felett.

kérdi utalványozott-e a pénzügyminiszter ilyen pénzt, igen, vagy nem?

A pénzügyminiszternek ide kellene jönnie, hogy megadja a felvilágosításokat, amit a törvény előír.

Majd Polónyi felszólítja az elnököt, hogy az ülés félbeszakításával értesítsék a pénzügyminisztert, hogy jelenjen meg az ülésen, hol felvilágosításokat ohajtanak kérni tőle.

Nagy Ferenc Polónyival szemben elismerését fejezi ki Lukács Lászlónak, ki szerinte az állam fizetőképességét fönntartotta. Nem látja szükségesnek a miniszter megjelenését.

Bödör Károly szerint Polónyinak igaza van. A kormány nincs még folmentve s így feltétlenül kötelessége, hogy megjelenjen az üléseken.

Szentiványi Árpád szerint az ut, melyet az ellenzék követ, mindenképpen a házszabályok szigorítására visz. Szavaira hosszas zaj keletkezett, majd a nyílt ülésen újra:

Nagy Ferenc szólalt föl. Szerinte a hadügyminiszternek direkte csak a delegáció parancsolhat. — Kormányunk nincs, amelyet leszállíthatnánk. — Indítványozza, hogy a ház napolja el ülését, az új kormány kinevezéséig, továbbá, hogy szavazza meg a ház, a rendes üljönlétszámot, mely esetben haza bocsátják a katonaságot. (Zajos kiáltások: **Ismérjük el a magyar nyelvet! Címzetes őrnagy lesz belőle!**)

Polónyi Géza kérdezi Nagy Ferencet, hogy talán aludt tíz hónapon keresztül? Majd hosszasan fejtegeti, hogy a nemzeti jogok megadása nélkül nincs lezserelés.

Szavazásra kerül a sor, a többség Nagy Ferenc indítványát elfogadta.

Ezzel az ülés bezárult.

Osztrák újoncok sorozása Magyarországon.

— Express tudósítás. —

Budapest, okt. 3.

Kolozsváry honvédelmi miniszter igen ravasz rendeletet bocsátott ki. Mielőtt ennek a furfangos rendeletnek bírálataba bocsátkozunk, ideiktatjuk magát a rendeletet:

Több törvényhatóság felterjesztéséből arról értesültem, hogy a folyó év március 20-áról 23500. szám alatt kelt körrendelet kibocsátása óta, amelylyel az állandó sorozó-bizottságok működése beszüntetett, jelentékenyen megzavarodott azon katonák száma, akiknek tekintetbe veendő férfirokainak időközben keresetképtelenné váltak és így családfenntartói minőségben a póttartalékba való áthelyezésre igényt nyertek, de az állandó sorozó-bizottságok szünetelése következtében az illetők férfirokainak keresetképtelensége megállapítható nem lévén, a kedvezményben mindez ideig nem részesülhetek.

Ennek következtében megengedem és elrendelem, hogy az állandó sorozó bizottságok a védtörvényi utasításban megállapított napokon, sőt esetleg ahol szükséges, a cs. és kir. hadkiegészítési kerületi és a m. kir. honvéd kiegészítő parancsnokságokkal egyetértőleg megállapítandó más napokon is működésüket újból megkezdjék.

Újból hangsúlyozom, hogy az állandó sorozóbizottságok elé, — miután a folyó évi újoncjutalék országgyűlésileg még nincs megajánlva, magyar honosságu állításkötelesek nem vezethetők, hanem ezen sorozó-bizottságok csakis a védkötelesek tekintetbe veendő keresetképtelen családtagjait vizsgálhatják meg a védtörvényi utasítás I. része 57. §-a értelmében keresetképtességük szempontjából.

De egyáltalán megengedem, hogy ezen állandó sorozóbizottságok az osztrák honosságu állításkötelesek közül azokat, akiknek sorozóbizottság elé vezetése iránt a védtörvényi utasítás I. része 101. §-a értelmében megkeresés történt, megvizsgálhassák.

Ezen osztrák honosságu állításkötelesek sorozóbizottsági megvizsgáltságának akadályát nem lehet, miután azok mint osztrák állampolgárok a magyar újoncjutalékba nem számíthatnak be.

Budapest, 1903. évi szeptember hó 30-án.

A rendelet első része helyes és törvényes, de a második részéhez igen sok szó fér. Miután a magyar országgyűlés az idén sem a közös hadsereg számára, sem a honvédség számára újoncot nem szavazott meg, Magyarországon a közös hadsereg számára osztrák alattvalókat sem lehet sorozni. A honvédelminiszter nyilván érzi ezt, mert nem rendeli el az osztrák alattvalók sorozását, hanem megengedte. Ez az engedély azonban okvetlen nagy zavarokat fog okozni, mert egyik törvényhatóság esetleg sorozni fogja az osztrákokat, a másik nem. A miniszter az engedéllyel a felelősséget magáról elhárítja; de azért nem cselekszik helyesen, mert zavarba hozza a törvényhatóságokat és új-zsók dob amugy is égő házuakat. Legfőbb ideje volna, hogy az illetékes körök belássák, hogy Magyarország igényeit valahára ki kell elégíteni, mert így mindennap csak újabb bonyodalmak támadnak.

Összeesküvés

a belvárosi kaszárnyában.

— Express tudósítás. —

Kolozsvár, okt. 3.

Tegnap lapunkban bizonyos értesítést közlöttünk arról az érdekes és titokzatos eseményről, mely a budapesti belvárosi kaszárnyában történt. Kivülről izgatni próbálták a három évüket kiszolgált katonákat, hogy lázadjanak fel a törvénytelen rendelkezés ellen, amelylyel szolgálatban tartják őket.

Tudósítónk ma utána járt a dolognak s a következőket tudta meg.

Soha még olyan erős szubordináció és szigorúság nem volt még a budapesti kaszárnyákban, mint most. A tisztek folyton, éjjel és nappal a legénység között vannak, az őrmestereknek egyéb dolga sincs, mint vigyázni a kiszolgált katonákra, akik a kaszárnyát csak engedéllyel hagyják el. Ha jönnek, ha bemennek, jelentkezniük kell.

A belvárosi kaszárnya egyik őrmesterét tegnap délelőtt meglátogatta egy Schwarz nevű betűszedő, a ki régi jó ismerőse. — Schwarz két sérga papirosba burkolt csomagot adott át az őrmesternek azzal, hogy a csomagokban nyomtatott cédulák vannak, a melyeket titokban osszon szét a legénység között.

Az őrmester azonban nem mert eleget tenni az utasításnak s a két csomagot a kaszárnya második udvarán, a melyben vadások vannak, a kedvező helyen elrejtette. Itt aztán meg is találták, de már akkor mind a két csomagból sok cédula elveszett. Az igazító íráskor egy része tehát a legénység között széjjel ment.

A zöld és vörös színű cédulák egy felhivat tartalmaznak. Felhívja a 3 évet kiszolgált katonákat, szöjkjenek meg tömegesen a kaszárnyából, mert ehhez joguk van a törvényszavánál fogva. Ne szöjkjenek egyenként, mert így, egy-kettőre elfogják őket. Ellenben, ha tömegesen szöjknek, nem tudnak olyan könnyen elbánni velük s az egész magyar társadalom a párljukat fogja.

Azonnal megindult a legszigorubb vizsgálat az ezredparancsnokság részéről. Eddig már több letartóztatás történt. A vizsgálat eredményét titokban tartják, a rendőrséget sem avatják be.

Az eperjesi tragédia újabb részletei.

— Express tudósítás. —

Budapest, okt. 3.

Röviden jelentettük már azt a szörnyű tragédiát, a mely Eperjesi rendőrkapitányát, Stephány Nándor dr.-t érte.

Az eset eddig ki nem tudódott részletei ezek:

A pénzügyigazgatóság tisztviselője Kiss Győző már régóta sikasztott. Hoffmann Mór pénzügyigazgató vizsgálatot indított és kiderítette, hogy Kiss Győző egy év óta majdnem minden hónapban elsikasztott a befolyt adókból 200—300 koronát, amit aztán büntetésével Markóczy Gyulával elköltött.

Kiss Győző roppant erőszakos, nagyhangu ember volt. Egy éjjeli dorbézolás után egyszer nagy botrányt provokált az utcán, miert a rendőrkapitány elé kerülve másnap, az érzékenyen megbüntette.

Azóta ellensége lett Stephány dr.-nak és ahol lehetett, kereste az alkalmat, hogy borsot törjön a kapitány orra alá.

Stephány Nándor dr. rendőrkapitány volt az, aki először figyelmeztette a pénzügyigazgatót arra, hogy Kiss feltűnően költelezik, ami 60 forintos havi fizetéséből nem telik.

Meg is mondta ezt a rendőrkapitány Kissnek, amikor az megint elébe került egy utcai botrány miatt:

— Figyelmeztettem Hoffmann pénzügyigazgatót, hogy kutassa ki, honnan szerezte ön a pénzt és a költelezésre.

— Semmi köze önnek ahoz, hogy én honnan kapom a pénzt — szölt ordítva Kiss — és legerélyesebben tiltakozom az ellen, hogy ön gyanúsítson!

— Pedig majd kiderítjük, hogy honnan szerzi be pénzt, akármennyire is ugrál! Szölt a rendőrkapitány.

— No hát akkor meg is fogja keserülni. Én nem tréfálok!

A rendőrkapitány volt az, aki a vizsgálatot a sikasztási ügyben siettetette, mert már tisztába volt azzal, hogy Kiss sikaszt.

Kiss tegnap éjjel megint lumpolt és többször mondta:

— Lehet, hogy utóljára mulatok!

Egy izben a kávéházban, a hol a dorbézolás folyt, elővette a forgó pisztolyt és így szölt az ismerősének:

— Látod ez két embernek van szánya!

Másnap, ugy délelőtt Hoffmann Mór pénzügyigazgató magához kérte, hogy az elene megindított vizsgálat eredményéről a sikasztás felfedezéséről értesítse.

De előbb a rendőrségre küldött. — Már a rendőrkapitány megérkezett volt, — midőn Hoffmann behívta Kiss és Markóczyt.

— Ide hívtam magukat, hogy tudtukra adjam a következőket: Vizsgálatot indítottam és kiderítettem, hogy önök jogtalanul szedtek földadópénzt és az elköltötték. Kérem önöket, mondjanak el színtén mindent.

Markóczy hallgatott, de Kiss rögtön válaszolt.

— Semmiféle hivatalbeli mulasztást vagy rendtelenséget nem követünk el.... Majd kiderül a rendőrségen! — szölt közbe Stephány — majd elvittem az urakat oda.

Szölt és intett az ajtónál reá várakozó két rendőrnek.

De ekkor Kiss már magánkülv volt. Előrántotta forgópisztolyát és hangosan kiáltotta:

— Engem innen éle nem visznek ell! — Tegye el vagy adja ide azt a forgó pisztolyt és ne komédiázzék! — szölt dr. Stephány.

— Nem komédiázok!

— Hát akkor rendőrk vegyék el tőle!

Alig hogy a rendőrkapitány ezt a parancsot kiadta, Kiss elébe ugrott és közvetlen közelből rálőtt. Aztán önmaga ellen fordította a fegyvert.

Mindaz oly gyorsan történt, hogy nem lehetett megakadályozni.

Markóczy felhasználva az általános zűrzavart, megugrott. Egyenesen a pályaudvarra ment, a hol valamely kocsibaült s elutazott.

UJDONSÁGOK.

KÉRLELEM. Hazafias tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy az előfizetéseket megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldése fennakadást szenvedjen.

— **(A király névünnepe.)** A helybeli róm. kath. plébániai hivatal értesítése szerint a Mátyás király-terti róm. kath. templomban 6. Felsége I. Ferenc József névünnepe alkalmával ma, vasárnap, délelőtt 9 órakor ünneplésen isteni tisztelet fog tartatni. A kereskedelmi és iparkamara tagjai ezuttal a kamara irodájában fél 9 órakor gyűlekeznek, hogy onnét testületileg vonuljanak az isteni tiszteletre.

— **(Temetés.)** Tegnap délelőtt tíz órakor helyezték örök nyugalomra a kolozsvári temetőben: szebekfalvy Szentmiklóssy Dénes Máv. felügyelőt, a szegedi üzletvezetőség számoszaltí főnökét. Az elhunyt már hosszabb idő óta betegeskedett. Olaszországban, majd Korondon keresett gyógyulást. Most indult rövid idővel ezelőtt hazafelé Korondról Szegedre. De utközben állapot válságosra fordult és beszállították a helybeli Karolina-kórházba, ahol meghalt. Temetésére a szegedi üzletvezetőség husztag küldöttsége érkezett el, hogy megadja az elhunyt kollégának a végisztességet. Az igazgatóságok: Kende Pál felügyelő képviselte a temetésen, míg a szegedi kártársak küldöttsége a következőkből állott: Kuchler Gyula főmérnök, Joklicsek József főmérnök, Vojisek A. főellenőr, Reisenhoffer Vincze ellenőr, Bartholomeideusz Kálmán ellenőr, Thanhoffer Antal ellenőr, Vuchetich József fogalmazó, Kugler Mátyás ellenőr, Naszdóy Géza fogalmazó, Amiráns Joachim hivatalnok, Sinkovitch Sándor hivatalnok, Lütke György hivatalnok, Gály Kálmán hivatalnok, Kelemen Gábor számtámszt, Nográdi Armin számtámszt, Kramarich Kálmán irodatiszt, Nesp Arnold hivatalnok, Mackházy Lipót számtámszt, Czobel Endre irodatiszt. Azonkívül megjelentek a helybeli üzletvezetőség hivatalnokai testületileg. A szertartást Hercey Gergely ev. ref. I. pap végezte, megható gyászbeszédet tartva a ravatal felett.

— **(Házasság.)** Farkas Márton m. kir. államvasúti főkaszuz leányát, Rózsi kát oltárhoz vezette Zobácz Viktor.

— **(Ajándékok a kolozsvári orsz. tört. erekllye muzeumnak.)** Klósz József kolozsvári ügyes szobrász, gróf Bethlen Gergely huszárezredesnek, Salamon János, Bem híres cigányának és E. Kovács Gyulának, felejtethetetlen művésztámszt, általa mintázott mellszobrait a helybeli orsz. tört. erekllyemuzeumnak részére ajándékozta. A muzeum igazgatósága direkt levélben fejezte ki köszönetét a szobrokért, melyek híven és teljes nagyságban örökítik meg a mult idők e legendás alakjait. Még egy ajándékhoz jutott a muzeum e napokban. Rácz Viktor jegszigorló, Somogyomi Torday Sándor, volt huszárhadnagy utján egy a szabadságharcban használt egyszörvű huszárpisztolytaly gyarapította az érdekes szép gyűjteményt.

— **(Presbitériumi gyűlés.)** A kolozsvári ev. ref. egyház presbitériuma holnap (hétfőn) délután 5 órakor a rendes helyen gyűlést tart. A gyűlés tárgyai: 1. Felsőbb leiratók. 2. Az 1904. évi költség-előirányzat tárgyalása. 3. Bizottsági jelentések. 4. Kérvények. 5. Kőri tanácsok megalkatása.

— **(Az ipartestület előjáróságnak alakuló gyűlése.)** A kolozsvári ipartestület újonnan választott előjárósága e hó 2-án délután tartotta első, alakuló közgyűlést. A közgyűlésen az elnök gyöngykezdése folytán és a lelnők hiányában Tussai Gábor iparhatósági biztos elnököl, ki megnyitó beszédében örömet és megelégedést fejezte ki az új választás békés és eredményes lefolyása felett s kérte a testületet, hogy a mostani előjáróság vezetése alatt simítsák el az ellentéteket és az egyetértés helyreálltával biztosítsák az eredményes

Ferencz József Keserűvíz

az egyedül elismert kellemes izü természetes hashajtószér.

munkálkodást. Ezután az új alelnökök megválasztására tértek át. Megválasztották alelnökké Matutsek József és Terkál Béla, pénztáros ifj. Knauer József lett. Ekkor a gyűlés további vezetését Matutsek József alelnök vette át. Megalkotották a fegyelmi bizottságot s egy pár sürgős ügyet lefolytatott, mire a gyűlés véget ért.

— **(A mentők szeptembere.)** A kolozsvári mentőegyesület szeptember haváról is beküldötte hozzánk jelentését, mely híven beszámol a derék egyület múlt havi önzetlen működéséről. E szerint a szeptemberi balesetek s az ezeknél nyújtott első orvosi segély száma 135 volt. Beleeg 27 esetben szállítottak a mentők, a mozgó őrség 50 esetben vonult ki, tüzhöz 5 ízben, vaklárma révén 7-szer vonult ki a mentőse. E 224 esetből nappalra 192, éjjeli idő 32 szult jut. A balesetek között hirtelen támadt rosszullét 5, ájulás 1, görcs 1, eszkór 1, alkoholemberzés 3, gutaütés 1, vérzés 1, véletlen mérgezés 3, csonttörés 2, ficam 5, rándulás 2, égési seb 3, zúzási seb 49, vágott seb 32, szurt seb 6, lövés seb 3, harapási seb 1, zúzódás 2, idegen test eltávolítás 2, öngyilkosság 4 esetben adott dolgot a mentőknek, kiknek szintén most kezdődik az igazi szezonjuk.

— **(Eljegyzés.)** Gorun János eljegyezte Pál Lenke kisasszonyt, Kolozsvárról.

— **(Alakuló közgyűlés.)** A kolozsvári m. kir. Ferencz-József tud. egyet. orvostanhallgatók segítő és önképző egylete tegnap délután tartotta alakuló gyűlését a tagok nagyszámú jelenlétében és nagy érdeklődéssel. Az ülésen jelen volt dr. Hoór Károly egyet. ny. r. tanár, az orvosi kar. e. i. dékánja is. A szűnői választmány beszámolója és lemondása után a közgyűlés az orvostanhallgatók egy kiváló képzettségű s a kolozsvári ifjúság közkedvelt tagját Sárdi Elemért választotta meg elnöknek egyhangúlag. Alelnökök lettek: Kappel Izidor és Vékás József. A tisztviselői tagjai pedig a következők: Titkár: Zachar Pál, főjegyző: Baranyai Sándor, könyvtárnok: Lust Ferenc, könyvtári ellenőr: Farkas Károly, pénztáros: Némethy Endre, pénztári ellenőr: Muci Pál, aljegyző: Török Imre. Választmányi tagok pedig Tamásy Bálint, Kurta Jenő, Szabó Richárd, Kovács Gábor és Hochbaum László orvostanhallgatókat választotta meg a közgyűlés. Este fél 9-kor pedig ismerkedési estélyt tartottak a New-Yorkban, mely a hagyományos szokások híven kedélyes hangulatban folyt le s a társaság csak a késő éjjeli órákban oszlott szét.

— **(Gyermekeivel együtt a halálba.)** Kovács, háromszékvarmegyei községben, Kovács Domokosné 9 hónapos gyermekével együtt, az udvaron levő kutba ugrott. A kutban kevés víz volt s így valószínűleg nem ez, hanem a kovácsnai vidék minden kutjában bőségesen található szén-sav és gázok ölték meg. A szerencsétlen asszony borzalmas tettét családi perpatvar miatt követte el.

— **(Szent-Antal felolvasó est.)** A Szent-Antal gyermek-menedékház javára a téli idény alatt rendezni szokott Szt.-Antal felolvasó esték V-ik ciklusa, e hó 7-ikén, szerdán este 6 órakor kezdődik a helybeli róm. kath. főgimnázium dísztermében, mely alkalommal dr. Erdélyi Károly főgimnáziumi igazgató fog felolvasni „Jézus-Krisztus-ról. Gróf Majláth Gusztáv Károly r. kath. püspök a felolvasó estén való megjelenését szintén biztos kiállításba helyezte. A felolvasó est részletes műsorát pótlólag közöljük.

— **(A miniszter közönete.)** A vallás-és közoktatásügyi m. kir. miniszter Boga Károly dévai tanítóképző int. igazgatónak: „Tanulókalauz a Magyar birodalom területén” című művéért köszönetét nyilváníttotta.

— **(Kolozsvári értesítő.)** E cím alatt új közgazdasági és társadalmi hetilap indult meg Kolozsvárról Oláh László szerkesztésében. Az első szám vezető cikkében a város tavalyi származásaival, majd a kolozsvári pénzintézetek múlt évi működésével foglalkozik.

— **(A szeretetreméltó sógor.)** Hogy mily édes ábrándokat szőnek odaát a Lajtán túl a magyar provincia újból való beolvasztásáról, azt jól tudjuk, de azért mindig egy-egy új vicc élénkségével hat ránk, ha ilyen újabb megható erőlködésről értesülünk. Derék előrelátó és az osztrák sovénizmustól csöppő kis üzleti levél van előttünk, melyet egy bécsi cég intézet egy kolozsvári trafikoszhoz. A levél a következő:

Bécs, a postabélyeg kelte.

T. c.

Az önként, Magyarországon közelben várható nagy politikai fordulatra való tekintetből van szerencsénk értesíteni, hogy dohány és szivar eladási, bolygárusítási, valamint más céltáblákat az osztrák császárság sással (és magyar címerrel) és raktárunkon tartunk s a megrendeléseket azonnal elintézzük. Értesítjük, hogy az eladott mennyiség után 12 százalékkal szolgálunk s vagyunk

teljes tisztelettel
Hoderich és Stein.

— **(Tüzek Háromszék megyében.)** Egyszerre két helyről is értesítenek Háromszék megyéből, hogy ott nagy tüzek voltak. Az egyik értesítést Zagonból, a másikat Kézdivásárhelyről vesszük. Zagonban özv. Balogh Lajosné takarmányt télt csúre és istállója gyuladt meg és a lángok martaléka lett. Az istállóban 5 bivaly volt, ezekből csak egyet menthettek meg, a többi odaégett. Kézdivásárhelyen több csűr gyuladt meg s égett el a bennük levő takarmánnyal együtt.

— **(Megcsalt ékszerész.)** Nehány nappal ezelőtt, egy lipótvárosi ékszerész-üzletbe egy elegánsan öltözött férfi lépett be és Gömöri József királyszécsényi földbírtokosnak mondta magát.

— Nővéremnek a jövő héten lesz az esküvője, ugymond, nászajándékot akarok neki venni.

— Kérem méltóztatassék parancsolni, szült udvariasan az ékszerész és egymásután rakosgatta elébe az ékszereket. — Gömöri ur 1834 korona értékű ékszert válogatott ki.

— Adok száz korona előleget. Tessék elküldeni velem egy segédjét, majd neki a többi lakáson kifizek.

A segéd elindult az ékszeresemaggal. A József-körút egyik emeletes házába, mentek, a hol a lépcsőházban egy ur jött elébük.

— Józsi vedd át az ékszereket, én lemegyek a trafikba váltani és kifizek az összegnek ennek az urnak!

Az ismeretlen urnak gyanútanuln átadta a segéd az ékszereket és lement az állítólagos Gömöri urral a trafikba. — De mielőtt ide beléptek volna, Gömöri ur hirtelen így szólt:

— Ejnye, menjen csak vissza uram, hidd vissza azt az urat! A segéd készségesen tett eleget a kérésnek és átfutott csak a szomszédba lévő házba. De itt már nem találta ezt az urat, a »Józsi«, aki az ékszereket átvette. Visszaszaladt a trafikba, de itt nagy meglepetés várt rá. Gömöri ur is elült. Kereszte mindenütt, — de sehol sem ismerték. Végre is kiderült, hogy egy körmonfont csalónak esett áldozatul. Gazdája rögtön feljelentette a rendőrségen, ahol a »fekete könyvvel« kiderítették, hogy a csaló senki más, mint Rubinstein Jeremiás nevű bűntett egyen. — A rendőrség ma a következő körözvényt adta ki róla: Rubinstein Jeremiás, királyszécsényi szül. 28 éves, izr. nős szabó egy budapesti ékszerészről 1834 korona értékű ékszert csal ki és megszökött. A budapesti kir. »bűntett« törvényszék ellene elfogató parancsot adott ki. Személyleírása: középtermetű, erős testalkatú, arca gömbölyű arcú, hajja, szemöldöke barna, homloka magas, szeme fekete, orra, szája rendes, fogai épek, nagy barna felfűlt bajusz, szakállá borotvált, álla kerek, sötétkék ruha, szürke felöltő, kemény kalap, fekete cipő, fehér nyakkendő két petytyekkel, nála van még egy szürke és fekete ruha. Beszél magyarul és németül.

— **(Utikaland.)** Egy amerikai lap írja a következő furcsa kalandot: Egy ifjú pár nászúton van San-Franciskóból New-Yorkba. Forró nyári nap; a vonat túl van zsúfolva. A fiatal asszony nagyon szenved a hőség miatt, végül elájul és ezt suttojja:

— Jeget! jeget!

— Jeget! kiáltja kísérőbeesetten a férj... ötven dollárt egy darabka jégért!

Egy ur odalép a férjhez.

— All right, uram! a legközelebbi állomáson kap jeget.

A következő kiránduláson az ur csakugyan kiszállt a kupéból és nem sokára egy tányérral teli jéggel jött vissza. Tovább utaztak s minthogy három napig tartott az út, másnap a fiatal asszony ismét ájuldozni kezdett.

— Jeget! suttojta.

— Száz dollárt egy táj jégért — kiáltotta a férj.

A tegnapi gentleman ismét megjelent és ajánlkozott, hogy 100 dollárt hoz jeget. Ezzel a dolog rendben volt s ismét tovább utaztak. A harmadik napon újból jégre volt szükség s a gondos férj futott a jegesemberhez.

— Csak még egy táj jeget... 150 dollárt adok érte!

— Nem lehet, uram; már az egész jeget elvettem a szegény nagybátyámtól, pedig okvetlenül frissen kell megérkeznie New-Yorkba.

— A nagybátyjától? hát ő a vonaton van?

— Hogyne, a halottas kocsiiban, jég között koporsóban.

x Beiratkozások a nemzeti zeneiskolába. A nemzeti zeneiskolába, hol a növendékek jeles szakavatott tanárok vezetésénél nyerne a zene minden ágában kiképzést, naponta lehet beiratkozni Wesseleny-utca 14. sz. II. emelet d. e. 9—12 óra d. u. 3—6 óráig az igazgató Rónai Sándornál.

x Eladásokra vannak: Szálloda, kávéház, vendéglő, fűszer-üzlet, ecel-gyár, szatós-üzlet, fodrász-üzlet, korecsma, házak és telkek, szőlők, új vidékre, mint helyben. Értekezni lehet: Placintár és Társa Mátyás király-ter 12. sz.

x Alma eladó! Kolozsvárt, Monostori ut 37. sz. alatt.

IRODALOM.

+ **Armenia.** Armenia, a Szongott Kristóf szerkesztésében megjelenő magyar-örmény folyóirat október havi száma is, a szokott élénk tartalommal jelent meg. A füzet dus tartalmából a következőket emeljük ki: »A örmény irodalom a ciliciai korszakban. II.« Voith Antalól. »A német Latin az örményekről.« Sz. K.-tól. »Örmény kutyák.« — »A Kolozsvári Közlöny« után. — Vass Józseftől. »Zalogosi.« (Költemény.) Sallak Rózáttól. »A főpapi rangfokozatok örmény nevei.« M. Gy.-tól. »Uu naplómól.« Sz. K.-tól. »A magyarországi örmények ethnographiája.« — Huszonhatodik közelemény. — Irta Szongott Kristóf.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, vasárnap, 1908. okt. 4-én:

Délután 3 órakor leszállított helyárrakkal:

VIOLA, az alföldi haramia.

Este 7 órakor rendes helyárrakkal:

HEIDELBERGI DIÁKÉLET.

Színmű 5 felvonásban.

Kezdeté 7-kor, vége fél 10 kor.

Holnap, hétfőn, okt. 5-én:

Ejjeli menedékhely.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Vasárnap d. u. Viola, az alföldi haramia. Este Heidelbergi diákélet. (Bérlet 4. sz.)

Hétfőn: Ejjeli menedékhely. (Bérlet: 5-ik szám.)

Kedden: II. Rákóczy Ferenc fogsága. (Bérlet 6. sz.)

Szerdán: San-Toy. (Bérletszűnet I.) Csütörtökön: San-Toy. (Bérletszűnet II.) Pénteken: San-Toy. (Bérlet 7. sz.) Szombaton: San-Toy. (Bérlet 8. sz.)

Vasárnap délután: Brankovics György. (Ifj. előadás.) Este: San-Toy. (Bérlet 9. sz.)

Bemutakozások.

Tegnap este a kiegészített társulat két tagja mutatkozott be az örökszép Ripp van Winkle c. operettben. A bemutatkozások a karzati közönség zajos lármája mellett történtek. Károlyi Leona, az egyik új énekesnő Lisbethet énekelte. Előnyös megjelenését színésznő, akivel szemben azonban nagy igényeket támasztanunk nem szabad. Cérnaszál vékonysága kis hangjával ügyesen tud bánni; zenei intelligenciája is kétértelmű. Játékáról ma még nem mondunk véleményt: a tapasztalt felszínű, petyhüdtűs, valamint a szintelen beszédét az első fellépés izgalmainak tudjuk be. A másik bemutatkozó: az új baritonista. Szép csengő hangja sokat ígér és e tekintetben az énekes ensemble határozottan nyert vele. Róla sem mondunk most végleges ítéletet. Ripp szerepe az értelmes beszéd, a játékművészet első rendű kvalitásait követeli. Ezeket tegnap nélkülözték. Talán megtaláljuk, ha kissé megbarátkozik az új légkörrel.

A többi szerepeket a régiéktől játszoták. Újat nem is igen mondhatunk róluk Nyelvbőlés a tegnap este elég volt.

A szép közönség láthatólag jól mulatott az előadáson és sokat tapsolta az egyes szereplőket.

(5.)

* **Rákóczy Ferenc fogsága.** Színgépi történelmi színműve kedden, október 6-án kerül színre díszelőadásul. Előadás előtt, mint már jeleztük Felszöveg Dezsőnek „Rákóczy sirján” című költeményét fogja Törölyi Margit szavalni.

San-Toy. A jövő héten lesz az évad első énekes újdonságának „San-Toy”-nak bemutatója. Az európai hírt és nagy sikerű operette teljesen új kiállítással kerül színre. A két új díszlet, kínai város és a pekingi császári palota díszterme Strauss Béla budapesti festészeti műtermében, az új, eredeti minták után készült kínai jelmezek a színház szobánthelyében készültek. A bemutató érdekességét növeli, hogy két új tag mutatkozik be ez estén, Ló n y a i Piroksa, az új énekes szubrett, a ki a címszerepet és F e h e r Olga, ki Pappit, az angol leány szerepét éneki. Mellettek Szabó Marika, Kassai, Mátrai, Dezséri, Mézáros, Ladiszlav. Hunfi és Várdi játszanak jó szerepeket az operettben, melynek fűlbemázó, szép dallamai, pittoreszk eredeti képei nálunk is nagy sikert biztosítanak. Az operett előadását Stephanides karnagy és Megyeri igazgató nagy gondal készíteték elő. A San-Toy ötször egymásután fog színrekerülni. Első két előadása bérletszűnetben, a másik három bérletben megy, a „San-Toy” szerdai premijére már hétfőn lehet jegyeket előre váltani.

* **Étsy Emilia** ma este mutatkozik be a Heidelbergi diákélet-ben, Katicza szerepében.

* **Az éjjeli menedékhely,** holnap (hétfőn) kerül színre ismét, ezúttal páratlan bérletben.

Új regényünk!

Lapunk keddi számában a legkiválóbb amerikai humorista Mark Twain

Az ellopott fehér elefánt.

(The Stolen White Elephant)

című mulattató és szellemes fordulatokban gazdag elbeszéléseinek közlését kezdjük meg.

Az ellopott fehér elefánt.

(The Stolen White Elephant)

a világhírű humoristának egyik legsikerültebb alkotása. — Előre is felhívjuk reá olvasóközönségünk szíves figyelmét.

Táviratok

A politikai válság.

Budapest, okt. 3. é. 12 ó.

Politikai körökben híre jár, hogy gróf Khuen-Héderváry huzamosabb ideig szándékorik most Bécsben maradni. Tegnap azért kereste Hódossy Imrét, hogy vele tanácskozzék. **A király ugyanis állítólag szereti Hódossyt** s legutóbb, miként beszéltek, meg is kínálta őt a kabinetalakítással. Más forrás szerint ő Felsége elfogadta a miniszterelnök lemondását s csak ideiglenesen bízta meg őt az ügyek vezetésével.

A király Budapesten.

Budapest, okt. 3. é. 12 ó.

A király október 8-án Budapestre érkezik, 10-én részt vesz az új eskütéri hid megnyitásánál.

Tisza és Apponyi.

Budapest, okt. 3. é. 12 ó.

A szabadelvűpárt kilences bizottságában gróf Tisza István és gróf Apponyi Albert között nagy nézeteltérések merültek föl, melyeket a politikai körök élénk kommentárokkal kísérnek.

Újabb adómeztagságok.

Budapest, okt. 3. é. 12 ó.

Legújabbban Léva és Nagybánya városok csatlakoztak az előző példákhoz s lelkesedéssel ki-mondották, hogy az adóbefizetések elfogadását s az ujoncozást megtagadják.

A Neue Frei Presse kitiltása.

Budapest, okt. 3. é. 12 ó.

Ugy az ellenzék, mint a szabadelvű képviselők körében mozgalom indult meg, hogy a N. Freie Presse-től, ismeretes, gyűlöletes, magyarellenes cikkei miatt, a postaszállítás megvonassék.

A Balkán zavarok.

Bécs, okt. 3. é. 12 ó.

Illetékes részről közlik a műrzségi fejedelemséglátogatásról, hogy mind a kettő kizárólag a Balkánviszonyoknak szólott. Gr. Lamdorff és gróf Goluchovszki ott folytaták tanácskozásait, ahol tavaly félbeszakították s konferenciájuk alapja az a reformtervezet volt, amelyet közösen megállapítottak és Törökország elé terjesztettek. A két államfő tanácskozásának eredményét már legközelebb megfelelő formában nyilvánosságra hozzák.

A „N. Fr.” egy munkatársának alkalma volt megkérdezni egy kiváló orosz államférfiut, aki szintén megjelent Műrzsstegeben, s aki azt mondotta, hogy Oroszország és Ausztria-Magyarország el vannak tőkelve a rend helyreállítására Macedóniában s teljes egyetelműség jött létre közöttük a további eljárás nézve.

REGÉNY.

Hajótörés után.

— Délamerikai regény. —

Irta: Krouth W.

(60)

Concepcionban lázas izgatottság uralkodott. A városban sáncokat építettek s a folyam felőli oldalról eleséggel látták el, minthogy a felkelők olyanforma előkészületeket tettek, mintha körül akarnák zárni Concepciót.

Róbert még a hajón kitünően eladta a magával vitt marhákat. Midőn pedig a szárazföldre lépett s ott látta a sok felfegyverezett embert s a harcias készüldést, mely a máskor esendő várost most egy hatalmas táborhelylőre változtatta, nem tudott tovább megmaradni eddigi tétlen, szemlélődő szerepében. Félretett minden megfontolást s a többiek példáját követve sietett a „Kékek” központi bizottságának felajánlani szolgálatait. Azonnal foglalt kapott s még az nap besorozták egy épen akkor alakult lovas nemzetőr századba.

A következő napon már útközetre került a sor. A haditanács ugyanis elhatározta, hogy egy merész rajtaeséssel megkísérli szétrobbantani a felkelőcsereg zömét s aztán az egyes részeket szétkergeti s külön-külön megsemmisíti.

A „Kékek” sok erélylővel és ügyességgel végrehajtott támadása teljesen sikerült. A szerencse, mely addig folytonosan kitartott a „Vörösek” mellett, most hirtelen cserbenhagyta őket s véres vereséget szenvedtek. Csak kevesen tudtak közülük megmenekülni s a kik el nem hullottak a „Ké-

kek” kardcsapásai alatt, azok fogságba kerültek.

Az ütközet után egymásmellé fektették az elesetteket, hogy barátaik felismerhetők legyenek. A halottak között egy nagy, szőke férfi is volt, akit azonban senki sem ismert. Két hazatérő kalandor, egy borzasztóan megcsontított fehér s egy himlőhelyes néger között fektült. E három hulla felett egy lélek sem gyászolt. A szőke férfi fejébe jobb szeme fölött furdott a halálhozó gölyő. Félig nyitott szeme merően nézett az égbe, arcát félig elfedte a megadult vér s körülötte egy csomó apró szunyog zümmögött.

Egy ezzel megbízott nemzetőr tiszt magához vette az idegen papírait. Egy kevés pénz s egy pár üzleti levél volt nála s ezeken rajta volt a neve: Bergen Róbert. Az üzleti irományok között egy Berndorf urnak, Assuncionba címzett számadás is volt, melyben az elesett önkéntes által kapott elég nagy összegű zsold előleg a gazdag vállalkozó javára volt írva.

Egy guarani nyelven írt rövid mondas felkeltette a nemzetőr tiszt kíváncsiságát. S szeme részvétellel siklott végig az elesett harcos kiterített hatalmas alakján, mialatt félhangosan ismételte magában: a mit épen olvasott:

„Teo teco caneo apipa haba manga.

A halál véget vet mindenszenvedésnek.” S valóban, mint egy leterített tölgyfa fektült ott Bergen Róbert, a szőke idegen, — csendesen, élettelenül, nem érezve semmit s közönyösen minden gyötrelmet iránt, a mi még nemrégien lelket tépte.

S midőn bedobták a közös sírgödörbe, nem volt senkije a világon, a ki egy könyvet ejtett volna nyugvóhelye fölé.

(Vége.)

Felolvas szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Lapulatigdonos:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉR*

Kristály

! gőzmosó-intézet !

Kolozsvárt,

szemben a vasuti indóházal.

Telefon sz. 500.

női és férfi fehérneműek mosása és vasalása gyorsan, a legszebb kivitelben, mintha csak új volna. — Az intézet csak vizgöz és szappan által mos, tisztít és így a fehérnemű rongálása ki van zárva.

Csipekfűgőzők a legutányosabban tisztítatnak.

Kelengyék mosása és vasalása a legszebb kivitelben eszközölteknék.

Belvárosi felvételi hely: Laska re-nec és Fia agyműi üzletében Kos-suth Lajos-utca 7. — Telefon sz. 405.

Vidéki gyűjtődék:

Marosvásárhelyt Wolster Kálmán, Maros-Ludason Altmann Jakab, Besztercén Tabovics Sámuel, Désen Schwarz Ignác, Sz.-Ujvárt Herschkovics Ignác, Déván Szöcs József, Gyulafehérvárt Weisz D. és Társa, Balázsfalván Komáromy Albert, D.-Szt.-Mártonban Komáromy Sándor, Zilahon Gerő Antal, Sz.-Régenben Klein Aron, Tordán Hartmann Ignác kereskedők. 30—502580.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a „Kis Pipa” vendéglőt (Óvár, Szentlélek-utca 1.) tovább folytatom.

Első minőségű boraimat, melyeket gróf Teleky László Gyula ur pincéjéből szerzek be és ismert konyhamat ajánlom a n. é. közönség b. figyelmébe. Elfogadok havi előfizetéseket. — Zártkörű társaságoknak külön helyiség!

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

özv. Ács Sándorné.

Tekintettel a mai löversenyekre, már 11 órakor lehet ebédelni a Dreher Nagy Söresarnokban és ajánlunk kitűnő édes mustot, literét 40 krért.

Tisztelettel

Pferschy I.

Legolcsóbb

Pénzkölcsönt

amortizációs-törlesztéses pénzkölcsönöket földbirtokra, bérházakra a legolcsóbb kamat mellett szolid alapon gyorsan elintézek.

Kölcsönöket szerzek katonatiszteknek, állami, megyei, városi és magántisztviselőknak, hivatalnok

Szám: 8317—1903.
tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A Kolozsvári kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírrá teszi, hogy Csomafői Sándor és Hencz Györgynek Török Sándor végrehajtást szenvedő elleni 100 kor. és 132 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a visszárverést Coroján Gyula árverési vevő kárára és veszélyére elrendelte a Kolozsvár vidéki kir. bíróság területén levő Csomafői községben és határán fekvő következő birtokokra és pedig:

a) a csomafői 98. számú tjkvben a + 1-2. 5-8. 10-12. 14. 16. 17. 19. 20. 22. 24. rend 90. 91. 377. 378. 522. 523. 646. 650. 758. 760. 949. 1011/a. 1059. 1232. 1349. 1411. 1462. 1464. 1465. 1466. 1468. 1722. 1787. hrszámú ingatlanokból Török Sándort illetett sz. uttal a B. 14. alatti bevezető szerint Coroján Gyulát felerészben illető jutalékra, továbbá ezen számú tjkvből időközben a 293. számú tjkvbe átvitt a + 1. 2. rend 875. 876. 1679. hrsz. ingatlanból Török Sándort illetett sz. uttal Persa Juon a Mojszást illető 1/2 rész jutalékra, valamint a 296. sz. tjkvbe átvitt a + 1. rend 1837. hrsz. ingatlanból Török Sándort illető felerész jutalékra összesen 729 kor. becsértékben.

b) a csomafői 121. tjkvben a + 1-6. rend 1283/1. 1300. 1845. 1846. 1847. 1906. 1907. 1908. 1909. 1926. 1927. 1928. 1929. 1933. 1934. 1932. hrsz. erdőkből álló jöszágtestből Török Sándort illetett, s a B. 41. alatti bevezetés szerint Coroján Gyulát illető 3/24-ed részbeni jutalékra 40 korona 26 fillér becsértékben;

c) a csomafői 219. tjkvben Rusz Szimion nevén álló, valamint Török József és Török Sándor nevén állott jelenleg pedig Coroján Gyula nevére írt a + 1442. hrsz. egész ingatlanra a végrehajtási törvény 156. §. alkalmazásával 54 korona becsértékben;

d) a csomafői 276 tjkvben időközben Folytós Mihály és neje Kito Násztásia tulajdonul átjegyzett 1325. hrsz. egész ingatlanra 12 korona becsértékben.

e) a csomafői 278 tjkvben időközben Biris Kosztánné szül. Ujfalván Mária tulajdonul átjegyzett 1989. 1108. hrsz. egész ingatlanra 124 korona becsértékben.

f) a csomafői 279 tjkvben időközben Biris Silip és Török József tulajdonul átjegyzett illetve ez utóbbról Coroján Gyula tulajdonul bekebelezett A + 10. rend 386 hrsz. egész ingatlanra 86 korona becsértékben a végreh. törvény 150. §. alkalmazásával mint ezennel megállapított kiküldési árban és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1903. évi október hó 29-ik napjának d. e. 10 órájkor Csomafői község házában hivatalos helyiségében, megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési árban alul is el fognak adni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékat bánatpénzül készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminis. teri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. Törvényszék, mint tkvi hatóság.
Kolozsvárt, 1903. évi június hó 30-án.

Szentkirályi,
kir. törv. albiró.

**Mátyás kir. tér
23. szám.**

Császár János

női divat és szövet üzletében

Selyem, szövet, Blouse-bársony,
Barhét, Tenis, Diszek
és minden őszi 2723 1-10

UJDONSÁGOK

megérkeztek!

Árak nagyon jó
tányosak.

Megnyilt!

**A BUDAPESTI
kész női ruha raktár**

Deák Ferencz-utca 4. sz.

A régi árut eladtam és teljesen friss téli áruval rendeztem be üzletemet!!

Kiváló tisztelettel **Krassowsky R.**

SÁRGA KRISTÓF

FEHÉRNEMÜ, VÁSZON és SZÖNYEG RAKTÁRÁBAN
KOLOZSVÁRT, DEÁK FERENCZ-UTCA 3. SZÁM ALATT.

2550 Segítség árban és legnagyobb választékban kaphatók: 81—104

ész férfi-, női-, fiu- és leányka fehérneműek minden nagyság és minőségben.

Továbbá kész matrác, paplanok, párnák, ezekhez ágyhuzatok minden kivitelben.

A Közhasznú Szövetkezet

3—3 közművelődési és jótékony célokat szolgáló **pénztár**,
1903. október hó 1-én áttette üzlethelyiségét a **Rózsa-utca 5/a. sz. alá.**

Ugyanitt van a Magyar Élet- és Járadek-Biztosító Intézet Erdélyrészi Vezérképviselete.

Deutsch József

férfi-ruha áruház Kolozsvárt,
Mátyás király-tér 30. sz. alatt.

Férfi-, fiu- és gyermekruhák a legelőnyösebb árak mellett szerezhetők be!

Minden máltam vásárolt, javított óráért 2 évi jótállás!

Olcsó órajavítási és
aranyműves műhely!

Őszi J. Kolozsvár
Unió-utca 7. sz.

Zsebóra tisztítás K. 1.20-tól feljebb
„ rugó K. 1.20-tól
„ üveg — 40-től
„ mutató — 30-tól
Gyűrű forrasztás — 80-tól
Gyűrűk — 60-tól

Aranyjavítások — legolcsóbban!

Eladó ingóságok a téglagyárban!

Kolozsvárt, a Rákóczi-úton
fekvő téglagyári telepen
egy fekvő gőzgép, két gőzkazán

— keskeny vágányu vasuti sinek —

és hozzávaló tolókocsik, jó karban lévő téglaprés,
többrendbeli sinek faanyagjai és a téglagyártáshoz tartozó egyéb eszközök stb.

szabad kézből eladók!

Ugyanezen telepen nagyobb mennyiségű épület-tégla áll még a vevőközönség rendelkezésére. o o o o

2606 74—* Értekezhetni:
a Kolozsvári Zakarékpenztár és Hitelbank Részvénytársaságnál a hivatalos órák alatt.

Braun Mihály
hangszerkészítő
KOLOZSVÁRT,
Wesselényi M.-n 18.

Nagy raktár az
összes hangszer-
ekben.
Nagy
javítóműhely.
Árjegyzék ingyen és
bérmentve.

Új szobafestő- és mázoló-üzlet!

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni,
hogy üzletemet Budapestről Kolozsvárra helyeztem át.
Elvállalok ugy helyben, mint vidéken

**szobafestő és mázoló
munkákat!**

Ugyisintén tapéták nálam nagyválasztékban kaphatók
és annak munkálatai gyorsan és pontosan eszközöltenek.
Becsés pártfogást kér

Szerdahelyi Adolfi,
Fellegrávi-út 114. sz.

Szívesből megrendeléseket elfogad:
Havas Ármir ur, Deák Ferencz-utca 6. szám.

Tisztelettel értesítjük a n. é.
helybeli és vidéki közönséget,
hogy bevásárlási utainkból
hazaérkezvén, az elis-

TÁVIRAT!

mert elsőrangú gyárosoktól
sikerült igen jutányosan az

Őszi- és téli évadra

FÉRFI és NŐI

szébbnél-szebb szöveteket
beszerezünk, — melyeket

Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca 40.
szám (saját ház) alatt levő

nagy posztóraktárunkban

árusítunk.

Raktárunk vannak a legfinomabb
magyar, angol és brünni, vala-
mint francia és skót gyártmányú
szövetek a legdivatosa-bb minőség-
ben. Papok részére felöltőknek, téli
kabátoknak, szalon ruháknak nagy
választék. Továbbá egyenruháknek
előírás szerinti kelmékben.

Nők részére csakis a legfinom-
mabb és leg-
újabb divatu angol és skót gyárt-
mányú szövetek: kosztümöknek
és galléroknek oly szép minőség-
ben, hogy a legkényesebb izlésnek
is meg tudunk felelni.

Videki megrendelőknek kívá-
natra mintákkal szolgálunk.

A n. é. közönség szíves pártfogá-
sát kérve, biztosítjuk egyuttal jutu-
nyos és pontos kiszolgálásról.

MOS OVITS B. ÖRÖKÖSEI
Zauderer, üzletvezető.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelet-
tel értesíteni, hogy az

„Erzsébet gőz- és kádfürdőt“

(Kis-Szamos-utca 1. szám. a Jörnavigoda mellett.)

továbbra is bérbe vettem; a nyár folyamán az
összes helyiségeket kibővítettem és renováltam:
kényelmes, tágas velkőzökkel, külön kényfűdővel,
dörzsoló-szobával és belégzési gyógyomóddal
(inhalációval) ellátam, és a mai kor igényeinek
megfelelőleg legmodernebben berendeztem.

Különös figyelmet a kádfürdők kényelmére
nézve, milyennel egyetlen fürdő sem dicsékedhetik.

A fürdő-díjak legszolidabbak!

Köszönetet mondva az eddig is irányom-
ban tanúsított szíves pártfogásért! Szakép-
zettségem folytán ezentul is oda fogok törekedni,
hogy a n. é. fürdő közönség legnagyobb meg-
elégedését és elismerését kiérdemelhessem.

Azon reményben, hogy a n. é. fürdőközön-
ség szíves pártfogását ezentul is megnyeren-
dem, maradok hazafias tisztelettel:

2747. 4—3 **Pintér Gusztáv**, fürdőberlő.

Mátyás király
tér.
Gróf Rhédey
palota.

Schuster Emil

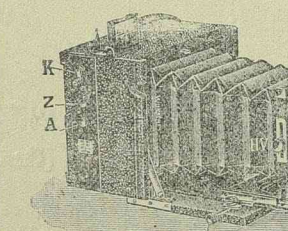
Norinbergi, díszmű, játék, sport, vadászati
— és fényképezési kellékek áruktára Kolozsvárt.

Telefonszám:
183.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát:

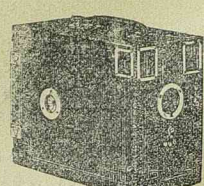
Az eredeti **Grammophon**

eredeti gyári áron 105, 150—200 koronáig; ugyisint az

Pársaság hangosan beszélő-
zenélő- és szavaló-gépjait,
ugyisint az ezekhez megfelelő
lapokból állandó
nagy raktár magyar,
német, angol, fran-
czia, olasz kiadások-
ban. **Grammopho-
nok**at megfelelő
referenciák mellett
havi részlettör-
lesztés mellett is
árusítok eredeti
gyári árukban.

Fényképezési kellékekben: Kézi,
állványos és Kodak
zsebkamrákból filmek, üveglemezek a
legújabb gyárakból, másolópapírok,
levezelőlapok és vegyszerekből, szóval
minden megkívánható kellékeket eredeti
gyári árak mellett.

Vadászati kellékekben: Kizárólagos raktár I. P. Sauer & Sohn
Suhl. H. Pieper és Neuman Freres bel-
giumi fegyvergyárosok serétes és golyós fegyvereiből bármilyen
Caliberben 38 koronától 600 koronáig; Revolverek, Browning
és Bär czéllövő és flobert pisztolyok, revolvertöltények, töltény-
hüvelyek, fojtások, golyók és serétek, becsayaro- és tisztító kellékek
stb., vadászczipők, eszénák, vadászhajisnyák, kalapok és sapkák.
Vízhatlan Joda és teveszörkábátok, felöltők és gallérok, valódi
dániai mosható iramszavashörkábátok, szőrmével bélelt és
béleltlenül, borsapok és sisakok.

Schuster Emil.

2 13 70—*

BCU Cluj Napoca

Egy hü mameluk jegyzetei a fehér lapra.

Másolja: Quis.

XIX.

Micsoda tévedés, micsoda szerencsétlenség! Hallatlan, mit tettünk! A szabad-
elvű párt történetében ez a hét nagyon
gyászos, nagyon sötét emlékü lesz. Ehhez
csak az hasonló, mikor ugyanezt a mostani
áldott lelki, szelid és népszerű Héderváryt
a szabadelvű klubból kitessékelték. Ah, az a
keddi ülés! Reszketek, ha csak rá is
gondolok, hogy az a megdöbbenés, lesza-
vazás most megdöntheti az uralmunkat. S
mi lesz akkor belőlünk? Mihez fogjak én,
igen és nem szavazások közt megöszült
jambor mameluk? Az a legkevesebb, hogy
az összes eddigi megboldogult és meghalt
67-es miniszterelnökök forognak a sirjaik-
ban. Fontosabb ennél, milyen képet vág
ehhez a magas udvar? Mert az mindenre
el lehetett készülő, csak erre nem. Azt,
hogy a hazafias ellenzék ugyancsak köve-
teli a jogtalanul elszedett jogokat, számba
es veszik, példázza a chlopyi hadiparancs
és a híres manifestum. Rádásul a mi
viselkedésünk is, leszámítva egy pár meg-
döbbenés kifakadást, türelmet volt. Senki
sem kételkedett benne, hogy a döntő pillá-
nathan szavazunk, a hogyan kell, az udvar
mellett. Mert magyarok vagyunk ugyan, de
nem felelhetjük el azt a kegyes vállvere-
getést, sok cukorkát, kövér falatot, a mit
kész hűségese szolgálatainkért adogatott.
Most pedig? Rút halátlansággal fizettünk
meg mindezekért. Eppen akkor hagyjuk
cserebe Bécsot, mikor legjobban számított
hűségünkre. Nem hiába voltunk hűségese
csatlósai, — tanultunk tőle. A közmondásos
halátlanság reánk is elragadt. A tanítvá-
nyok méltók lettek a mesterhez.

Mélyebben megdöbbenve a Khuen le-
szavazását, komoly aggodalmakra is okot
találtam. Ugyanis bár külseleg és eredeti-
leg a miniszterelnöknek és a tömpe orru
lakójának, Körbernek szólt a pofon, lényegé-
ben az udvar is érintve van. Hédervárynak
szólt annyiban, hogy ő a gyűlés előtt estén
a klubban ugyancsak kötötte az ebet a
kardhoz, majd így, majd úgy megfelelt a
nyílt ülésben annak a vad osztráknak és
másnap — holmi táviratok, magas figyel-
meztetések jöttek e közebe, nem tudom, —
olyan simán, olyan szelíden beszélgetett,
hogy Széll Kálmán se tudott volna győn-
gebb lenni. Ezért a cudar szeszegésért
meg kellett őt legyinteni. Körber pedig
megérthette, hogy micsoda feleletet akarunk
adni szemtelenkedésére. Eddig még mehet
a dolog. A többi a baj, az, hogy a lesza-
vazás és front csinálás az udvarnak szól
és akaratlanul is nem a legelőjálisabban
érinti. Persze Hentaller Lajos és a többi
igazmondó véresszájú magyar mindjárt ki-
sütötte, hogy az eset éppen Jellasics Flanken-
bewegungja napján történt s hogy a mani-
festum függékében kinevezett Héderváry
megkergetésében maga a manifestum van
megesufolyva. Tényleg úgy van, a milyen
volt az adjon Isten, olyan lett a fogadj

Isten. — De mik lehetnek a következmé-
nyek? Hm, hm, szomorúak. Ha semmi
egyéb nem, ez az eljárás provokálja a ház-
felosztást. És pedig most választásba
menni, mit jelent! Nem elég, hogy a nem-
zeti követelmény, az ellenzék ellenünk len-
ne, de még az udvar is proskribálna ben-
nünket.

Ilyent tenni, hogy a parlament tűn-
tető egyetértéssel fogadja el Kossuth indít-
ványát! *Kell-e ennél keményebb tromf a hadi-
parancsra?* — Isten látja lelkemet, ártatlan
vagyon. — *Iggennel* kellett szavazni, hát
azzal szavaztam, — a megszokás hatalma
győzött. Ez a hibánk, a tévedésünk, — de
már késő. Még csak az hiányzik, hogy a
párt katonai programja is legyen magyar
vezényszavas, aztán, épen ez lesz a halá-
los ítéletünk. Lám-e, a csehek is trombi-
tálják már a cseh nyelvet. Nincs-e igaz
az udvarnak, hogy így a birodalom szét-
hullik? Ha eddig csodák csodájára nem
történt meg, de akkor most már meggátol-
hatatlan a felbomlás. Rettenetes fog
rajta betelni a történelem igazságszolgá-
latása, dies ira, ira, illa diet.

— Igazán milyen, míg a „legfelsőbb
hadur” vadászik, azalatt a hadseregére
vadásznak, mint a tegnapi ülésen. Egy ne-
hány hajtót, — a miniszteriumot, — máris
alaposan meglőttünk. Hogy még kiket dur-
rant le a parlamenti hajtóvadászat, nem
tudom, de hogy egy néhány nagy vad el-
hullik, az szent. En csak két rókát szeret-
nék elejteni: az egyik Körber, a diszlakáj,
a másik Apponyi, a fondorkodó intrikus.
Ezzel de sok minden megváltoznék!

A sárospataki pék leánya.

Irta: Plinchard.

A sárospataki pék pedig szerfelett nagy
vala testi terjedelmére nézve.

Igy kezd az a régi, elszárgult irás, a
honnan én ezt a történetet olvastam. No
jó, hát kezdem én is úgy, de folytatni, már
csak a mi századunk stílusában fogom!

Olyan egyszerű, bolondos, kis törté-
net és mégis olyan szomorú; — hallas-
sák meg!

A sárospataki diákok egyik szállásadó
gazdája volt az öreg Bartha Mátyás. Azok-
ból a rég kiveszett bús magyarokból való
volt, akik éltek, haltak a fiatalágért és
anynyi kilót hízta, a hányzor elmond-
hatták, hogy huncut a német. (Azok a da-
lások idők elmúltak, azok az igaz magyarok
kiveszték, csak a nimet maradt meg, a fön-
tebb említett jellezővel együtt.)

Volt Bartha Mátyás uramnak egy pék
üzlete, a mit még a nagyapjának az apja
nyitott és volt egy leánya is. Ugy hívták,
hogy Ilona. Gömbölyű, széke kis leány volt,
az arca olyan kerek, piros, mint a pogácsa
alma. Jólelkű, lágy szívű leány, ami a kö-
vér embereknek általános vonása. Egészsé-
ges kis teremtes volt, nem vett soha a ke-
zébe egy könyvet se. Nem voltak soha ál-
mai, ábrándjai. Élt vidáman, jókedűen, a
maga tizenöt éves gyermekiségével.
Történt egyszer, hogy Pozsonyból (ak-

kor még Pressburg volt) egy németajku
gyerek jött Sárospatakra, hogy a gymnazium-
ot bevégezze és mellette jól megtanuljon
magyarul, a hogyan az egy derék magyar
emberhez illik is. Hosszu sovány fiu volt,
fekete szemekkel, a melyekben valami ide-
gen láng lakott, de úgy látszott, mintha
valami vastag érdes, fekete üvegen kereszt-
ül lobogna az. Csak törte a magyart. A
jókedvű Ilon el is nevezte „félíg magyar”-
nak. Ez a név azután elterjedt és rajt ra-
gadt. Különben Veszelyi Lajos volt a be-
csületes neve. Diákpajtásai mindjárt céltáb-
lának tettek ki, a mire durva tréfáknak
és csufolódásoknak nyíltak sűrűen lövöldöz-
tek. Ennek természetes következménye volt,
hogy a fiu félrehozott zárkózott természeti
lett. Került mindenkit, mert mindenki
ellenességét látta, csak a kis Ilonnal érezte
jól magát. Különös! Egyik szikár magas, a
másik alacsony kövér volt; egyik lángoló
lelkű, ábrándos, a másik pedig józan, realis
volt és mégis oly közel jutottak egymáshoz.

Vagy talán a fizika törvénye itt is
beválk?

Óráig éltek a kertben. A fiu el-
mondta az ő merész ábrándjait. Ő költő
lesz. A mit ő ír, azt milliók fogják olvasni,
a mit ő érez, azt milliók fogják vele érezni.
Ő pedig halad előre, fölfelé a halhatatlan-
ság régióiba.

A leány, állat támasztva, néma bá-
mulattal nézett föl a magas fiura, a mint
az szent heve által elragadtatva beszélt és
már látta őt fönn, maga fölött, szédületes
magasságban, ragyogó ruhába öltözve szé-
pen... csillogon!

Felét se értette az ő konokul józan
szelleme annak, a mit a fiu beszélt, de
azért mégis olyan jól esett neki őt hall-
gatni, minden szavát olyan szépen találta,
hogy tár: „Isten bocsá” még a nagytiszte-
letű Fejes Dávid ur se beszél ilyen szépen.

Igy ment ez nap, nap után.

A fiu éjjel nappal tanult, mindig a
legelső volt a klassziban. Azután, ha nap-
pal egy kis szabad ideje volt, hát lement
Ilonnal a kertbe, leültek egy padra és újra
elkezdte festeni a jövőt. Merész, bizarr vo-
násokkal rajzolta meg és a ragyogó álmok
ezerféle színképével színezte azt ki. Szinte
félelmes volt rája nézni ilyenkor. Mikor
tűzte jött, mindig felállott. Nagy haja ku-
száltan meredt fölfelé, szemében kigyuladt
az a beteges, tűz s mint egy tulvilági alak
ugy állott a leány előtt. Ilon soha sem
merte félbe szakítani, csak egyszer tette
meg. A fiu beszélt:

A mikor már itthon mindenki ismeri
a nevemet, akkor nekivágok a világnak,
megismertetem magamat mindenütt, rá-
kényszerítek mindenkit, hogy rám figyeljen
és akkor... Őh akkor tudom, hogy meg-
ismernek és velem éreznek. Igen! elme-
gyek mindenhová, a nagyvilágba! Itten
szóltok közebe a leány felve, remegő hangon:
— És engem itt hagyóál Lajos?

A fiu nem értette meg, hogy mit kér-
dezt, annyira extázisban volt. Tovább
akarta folytatni lángoló terveit, de a leány
könyörgő hangon megismételte:
Engem is itt hagyóál, Lajos?
A fiu ránézett és látta azt a két

könnyeborult szemet, leült melléje és győn-
gédén mondá:

Nem! téged magammal vinnék, té-
ged nagyon szeretlek!

Mindenki bántott, csak te nem és senki
sem szeretett soha, csak te. Te voltál, te
vagy és te leszel mindig az én jó angyalom!

Ezentúl azután jmar mindig ketten
beszéltek.

Szép álmokból, színes, tarka szálak-
ból szőtték, fonták a jövődöt.

Most már nem volt olyan merész,
magasröptű, most már ketten voltak, de
édesebb, százszor édesebb volt az így.

A fiu megkészszerelte szorgalmát. Sze-
mei melyen beestek, arca fakó, sárga lett
Olyan soványra vált, hogy a mint az öreg
pékmeister mondta — „Alig tud egy kis
bört huzni a szájára.”

Egyszer csak elkezdett köhögni is.
Százaz, hörgő lett a lélekzete. Ilon minden
reggel volt az udvaron, mikor Lajos föl-
ment a kollegiumba, de egy reggel en hiába
várta. Nem mert kérdezősködni felőle.

Dél felé az apja nagy morogva jött
ebédelni

— Tudtam, hogy ez lesz a vége...
minek az a ménkü sok tudomány?...
Még azt találják mondani majd a Makosék,
hogy az én kosztomon soványodott le, pe-
dig Isten látja lelkem, hogy... no de nem
is beszélék!

A kis, kövér Ilon lélekzet visszafojtva
hallgatta apja kifakadásait, csak mikor az
apja oda ért, hogy: „most ott van ni...
fekszik” csak akkor sóhajtott egy nagyot.
Elfehéredve, alig hallhatóan kérdezte, hogy
mi baja van Az öreg, nagy felbuzdulásá-
ban, a kérdést nem is hallotta meg, csak
a nagy sohajásra fordította figyelmét a
leányra. Ennek látása megint új anyag volt
a morfondírozásra.

— Itt van ni! meg köll ezt a leányt
nézni! nincs ennek kutya baja se, olyan
egészséges, mint a makk, de nem is olvas
össze hetet-havát. — (Pedig dehogy nem
volt baja! most mást volt!) Az öreg egész
ebéd alatt mormogott. Az egyik diák meg-
kockáztatta, hogy:

— De hiszen bácsi, tanulni muszáj!
— Muszáj... muszáj — felelt az
öreg — muszáj, de nem úgy, mint az igás
marhának, reggeltől estig s estétől reggelig.

Ebéd után, mikor a fiuk elmentek a
kollegiumba, eljött a nagytudomány Cson-
thás Illos ur, doktor medicinae. Mikor ki-
jött a szobából, még mindig egy vérfoltos
szekendőt tartott a kezében és olyan nagyokat
hümmögve dobta a kályha mellé a sa-
rokba. A leány odament az ajtóhoz és
illedelmes kopogtatás után bement. Ott fe-
kűdt az ágyon az a magasba törő, glóriás
alak; kuszált haja szemébe lógott, szeme
még beesettebb volt és még sötétebb fény-
ben világított, mint máskor. Szó nélkül hu-
zott egy széket az ágyhoz és olyan mozdul-
lattal ült rája, mely világosan mutatta,
hogy itt akar maradni mindaddig, míg fel
nem gyógyul a kosztosuk. Most nézte meg
közelről a beteg fiut és vissza rettent az
óriási változástól.

Mennyit vénült, aszott ez az arc egyik
napról a másikra. A fiu pedig hörgő lihe-

gessel fekűdt ágyában, láztól kieserepeztet
ajakkal és lüktető halántékkal.

— A leány nem merle megszólítani
a beteget, csak nézte, nézte. Könnybe bo-
rult szeme olyan fájdalmasan tekintett a
betegre. Ez a pillantás olyan sokat mondott.

— Eljöttem, hogy virasszak mellet-
ted. Addig maradtok itt, még meg nem
gyógyulsz! Csak az fáj, hogy látlak szen-
vedni, vergődni és nem tudok segíteni raj-
tad, nem tudok.

Ezeket akarta körülbelől mondani az
a mély pillantás és ha nem is monota ki,
a fiu mégis megértette azt. Elkezdett las-
san, suttogó hangon, szaggatva beszélni.

— Látod Ilon... még sem megyünk
együtt... csak én megyek... csak egye-
dül én, de nem oda, a hova akartunk...
nem, máshova... oda, a hol lefeszlik
minden eszme... álom... remény...
terv, csak a test marad meg, a meztelen
test. Pedig, hogy szerettem volna veled
menni!... most letettem volna az érettsé-
git, aztán mentünk volna. Kézen fogva...
vidáman... boldogan... bejártuk volna
az egész világot... hirt... dicsőséget
szereztünk volna... azt. Most már csak
egyedül megyek... magányosan... még
egy csököd emléket sem víszem magam-
mal. Látod erre nem is gondoltunk... most
már nem szabad... beteg vagyok...
bélpoklos... nyavalyás vagyok... rongy
vagyok... az!... Érzem, hogy nemsó-
kára megyek... bucsuzzunk el Ilon! Én
Ilonkám! Isten veled!... gondolj rám
néha... a verseimet neked hagyom...
Isten veled... nekem mennem kell...
te nem jössz velem... egyedül megyek...
csak egyedül.

Hirtelen fuldokló köhögés lepte meg
Szaján ömlött a vér.

A leány halotthalványan nézett a fiura.
Mind mostanáig nem értett semmit abból, a
mit a fiu beszélt. Nem tudta fájdalmában,
hogy azokat a rekedtes, suttogó hangon
mondott töredékes szavakat, kívülről hallja-e,
vagy csak kábult agyából törnek-e elő? De
mikor megpillantotta a vért, kétségbeesve
vetette magát a fiu nyakába.

Sirva kacagva, enyelegve, sikoltozva
beszélt hozzá.

— Ne menj el... ne menj... ugye
nem mégy? En szerelmesem, életem! ne
menj... meglátod meggyógyulsz s aztán
kézen fogva indulunk el, hirt nevet, dicső-
séget szerezni! Maradj... gyógyulj meg...
hallod?... gyógyulj meg... akarom!...
éred?... ak— itt mintha késsel vágják
volna el a hangját: megaka dt. Látta, hogy
az a kedves arc murev, az az örökké forró,
remegő kéz hideg, mozdulatlan...

Fölkelt... belenézett a levegőbe, mé-
lyen, lázasan, mintha azt a fényes lángoló
lelket látná elszállani, egyet kapott a leve-
gőbe mind a két kezével, mintha vissza
akarná tartani, azután hang nélkül vágó-
dott végig a földes szobában, hogy a feje
mely nyomot hagyott a földön.

Odaát a kollegiumban most csengetett
„tiz perc”-re a pedellus.

Áthallatszott. Ez volt a lélekharang,
jelezte, hogy két lélek szállott el messzire.
Tehát mégsem ment a fiu egyedül!

Joánovics Testvérek

= ezelőtt KATÓ J. =

Van szerencsés a nagyröndű közön-
ség tudomására hozni, hogy a Kolozs-
váron jól ismert

Kató J. fényképeszteti
műtermét — átvettük

s fenti czég alatt folytatjuk.

Ajánljuk elsörendű műtermünket, mely
ujjonnan berendezve a legmesszebbmenő kívá-
naknak is megfelelőhet.

Öltözök a n. é. közönség rendelkezésére állanak!

A volt KATÓ J. czég minden felvételéből
utánrendelések elfogadtatnak!

fényképeszteti- és festészeti műterme

Mátyás kir.-tér 32. Kolozsvár. Telefon: 150. szám.

Gyermekfelvételekben
specialisták!

!

Képekterek minden nagyságban és minőségben!
Midőn ezeket a n. é. közönségnek tudomására hozzuk,
kérjük szíves pártfogását. Tisztelettel

2723 10 - 50

JOÁNOVICS TESTVÉREK.

A volt KATÓ J. czég minden felvételéből
utánrendelések elfogadtatnak.

Áquarellek és olajfestmények

úgy természet, mint képek után jó t-
állás mellett a legkínálóbb kivitelben ké-
szíttetnek. Nagyítások platin
pigment- és fényes papíron.

Csoportok egyletek és családok
számára. Házonküli felvételek.

Valódi Erdélyi hegyaljai Tisztán kezelt borok!

2514 31—*

A borfogyasztó közönséget, kirándulókat, mulatság rendező bizottságokat
tisztelttel értesitem, hogy kedvező bevásárlások folytán beszerzett, ugy mint *saját*
termésű valódi hazai borok, Erdélynek leghíresebb borvidékeiről, mely borok
szakértők által rég egy rangban a híres Tokajival osztályozva vannak, a legmesszebb-
menő felelősség és *lehetőnyősebb árak mellett*, a következőképen eladásra
bocsátom.

Zárt palackokban literenként:

Erdélyi hegyaljai krakkói asztali bor I. oszt. — K 84 f
" " " " II. " — K 72 f
" " " " III. " — K 60 f
" " " " pásznya bor . . . I K 10 f

Zárt 7 deciliteres palackokban:

Erdélyi hegyaljai som . . . — K 90 f
" " risling . . . — K 90 f
" " muskotály . . . I K 20 f
Valódi egri bikavér . . . I K 20 f
" " piros bor, literenként — K 84 f

Ezen árak mellett a fogyasztási adó már ki van fizetve!
Ezen árak bárhova hazaszállítva készpénzfizetés mellett
értendők. — Úvegek 15 napra kölcsönkép adatkak.

Telefonon megrendelhető és min-
den időtájban hazaszállíttatik!

Friss must kapható!

Literenként a 76 fillér, 50 liter vételnél
a 70 fillér, 100 liter vételnél a 64 fillér.

Borüzletem szoliditágáról személyes meggyőződésért kérv, maradtam tisztelttel

Ötvös Dánielné,

Telefon szám 511.

KOLOZSVÁRT, Óvár, Bocskay-utca 1. szám,

(Mátyás király születési háza szomszédságában)

Már megérkeztek

a közelgő őszi és
téli idény összes

UJDONSÁGAI

— óriási választékban: —

a legmodernebb cylinder
a leghíresebb keménykalap,
a legügyesebb puhakalap,
a legszebb vadászkalap,
a legkedvesebb gyermekkalap,
a legcsinosabb flusapka,
a legjobb télisapka,
a legfinomabb nyakkendő,
a legszebb ing,
a legerősebb esőirtó,
a legtartósabb keztyű,
a legdivatosabb gallér és kézlő,
és sok más ur! divatcikk.

Szegelcsőbb árak!

Sátogatásokat szívesen veszek!

Vételnépszerű nincs!

STRASSER LAJOS

Erdély legnagyobb speciális kalapraktára
Kolozsvár, Wesselényi M.-utca 22.

A híres és közkedveltségnek örvendő K-Imperi

Répáti savanyuvíz

a mai naptól kezdve közvetlenül a forrástól

egészen friss töltésben kerül forgalomba.

Dr. Lengyel Béla m. kir. egyetemi tanár szakvéleménye a következő: A k-imperi „Répáti”
forrás oly kitűnő égvényes savanyuvizet szolgáltat, mely úgy szerencsés összeállé, mint rendkívül az szénsavtartalom
folytán megérdemli, hogy a maga nemében a legkínálóbbak egyikének tekintésnek s mint ilyen, a megfelelő mé-
ltásban.

Purjesz Zsigmond dr. prof., a következőképp nyilatkozik: „Bizonyítom, hogy a „Répáti” savanyu-
vizet a nyakharták hurutos bántalmait ellen ismételve jó sikerrel alkalmaztam.”

Dr. Hankó Vilmos tanár, az E. K. E. balneológiai oszt. titkára e vizről így vélekedik: „A
„Répáti” viz nemcsak mint élvezeti víz kitűnő, hanem mint gyógyító ital is megbecsülhetetlen s a Csehszörz-
ból hozott drága kronforfi vízzel minden tekintetben versenyre.”

Mindig friss töltésben kapható

2087 40—*

kolozsvári főraktárosunk: Deutsch Lipót

Hoavéd-utca Csetz János-
féle házban.

a fűszerkereskedésekben és vendéglőkben.

Telefon 486. sz.

„Répáti” forrás kezelősege.

Minden héten új utazás. Egyetlen sorozat sem ismételtetik.

Kolozsvárt, Szentegyház-utca 1/a.
2532 25—* (Róm. kath. bérpalota.)

Világ-Panoráma

kitüntetve 36 arany- ezüst és bronz-éremmel.

Photoplasztikai körutazások. Az egész világ a maga valóságában.

1903. október 4-től október 10-ig:

I. SZOROZAT.

TRIPOLIS.

(Afrika.)

Látható: délelőtt 9—12-ig, délután 2—10 ór. ig.

Belépti díjak: Felnőttek számára 40 fill., tanulók, gyermekek és katonák (örmsertől lefelé) 20 fillért fizetnek

Kolozsvári

Zakarékpénztár és Hitelbank

Részvénytársaság.

Törlesztés és közönséges jelzálog-kölcsönök nyújtása hosszabb, vagy rövidebb időre Kolozsvárt fekvő bérházakra és bárhol fekvő föld-birtokra. 2606 74—*

Az ügyleteket a leggyorsabban és legelőnyösebben bonyolítja le a kölcsönöket minden levonás vagy külön díj nélkül készpénzben fizeti ki.

Kovács Mátyás

uri-, női- és gyermeklábbeli üzlete
KOLOZSVÁRT, EGYETEM-UTCA I. SZ.

Van szerencsém ez uton is a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy:

Egyetem-utca 1-ső szám alatt

folyó évi április hó 1-én, a mai kor igényeinek megfelelő, szakszerűen berendezett:

czipész üzletet

nyitottam, melyben a nagyobb üzletekben elcsajátított szakmereteimmel fogva a legkényesebb izléseknek is megfelelő uri-, női- és gyermekczipőket, valamint beteg és hibás lábakra a legkényelmesebb és legmegfelelőbb czipőket készítek.

Üzleti elveimet a szakszerű, izléses, pontos és emellett jutányos áru munkára fektetem, és minden igyekezetem oda irányul, hogy nagyrabecsült megrendelőimet a legnagyobb mérvben kielégítem és üzletemben állandó vevőként tisztelhessem, miért is a nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérem

2762 5—10

teljes tisztelettel

Kovács Mátyás,
czipész mester.

Hirdetések

a legolcsóbb árban
GOMBOS FERENCZ
könyv-nyomdájában
vétnének föl. Egy.-u.

A 12-ik tízezerred és az 51-ik gyalog ezred szabója!

2664 9—*

Egyéves önkéntes és tartalékos tiszt urak figyelmébe!

Elegáns, sikkesen álló
egyenruhák

ugy mint

teljes felszerelések

legjobb eszközölhetők

Sebesta J.

Kolozsvárt, Wesselényi M.-utca
(Hintz-patika mellett)

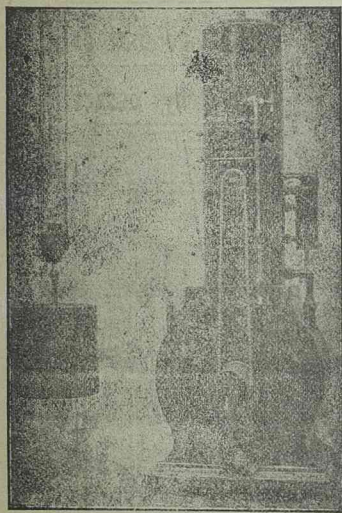
Saját személyes
vezetése alatt
rég fennálló

egyenruházati

szabó üzletében.

Szabályszerű, szintartó szövetek rendkívüli nagy választékban!

11 kolozsvári 1903. évi gazdasági állat- és gép-kiállításán díszoklevéllel kitüntetve.

Gasolin fejlesztő.

Sürgőnyim: Streck Kolozsvár

Streck József

Telefonszám: 285.

Gáz-, vízvezeték- és szivattyú felszerelési vállalata.

Kolozsvárt, Kínizsi-utca 5. sz. (ővár).

Gázvilágítás összes szerelvényei u. m: csillárok, lyrák izzólámpák, mindennemű üvegfelszerelések és izzó-testek (harisnyák) minden nagyságban

Gázfűtő készülékek, u. m: főzők, fürdőmelegítő kemenczék, gáz-kandálók és vasalók. Kutszivattyúk, tűzfecskendők stb. stb.

Saját készítményű (Gasolin) levegőgázfejlesztő készülékeknek egy 60—70 gyerlyafényerejű lámpa óránkénti fogyasztása csak 2 1/2 fillér, legolcsóbb legtekintélyesebb és teljes veszélymentes világítási módszer leggyorsabb kezeléssel; minden nagyság állandó raktára.

Levegőgázzal (Gasolin) kivilágítások jutányos árban eszközölhetők táncszínházak, társas-estélyek és egyéb alkalmakra, rövidebb időre is.

Elvállal légszusz berendezéseket és átalakításokat helyben és vidéken.

Kérve a n. é. közönséget ezen legújabb, legszebb és legolcsóbb gázvilágítás szíves megtekintésére szerelődémben.

Kiváló tisztelettel

STRECK JÓZSEF.

Kalapujdonságok! — Fehérneműek!

Bittó Rezső * Kolozsvárt,

Mátyás király-tér 12.

Ajánlja az őszi évadra megérkezett
FÉRFIDIVAT

Ujdonságait!

Legjobb kivitelben, legjutányosabb árakban!

Czipő- és sport-czikkek!

Nyakkendő különlegességek!

Már

1 koronáért
50.000

korona nyerhető.

ORVOS-

Sorsjáték!

Budapest, IV., Váci-utca 17/a.

Már

1 koronáért
50.000

korona nyerhető.

Főnyeremény: 50.000 korona érték.

2750 5—6

Egy sorsjegy ára: 1 korona.

Miután a huzást már október elején megtartjuk és a sorsjegyek nagy kelendőségnek örvendenek, ennél fogva tisztelettel kérjük, hogy a sorsjegyek bevásárlásával ne tessenek késni, hanem nagybecsű megrendelését szíveskedjék lehetőleg azonnal elintézni, mert a

= huzás már =

1. évi október hó 10-én lesz.

Orvos-Sorsjáték Központi Irodája:

Budapest, IV. ker., Váci-utca 17/a.

Sorsjegyek a következő bankházakban kaphatók helyben: Erdélyi Bank és Takarékpénztár Részvény-Társaság, Leszámitoló és Pénzváltó-Bank erdélyrészi fiókosztálya, Kolozsvári Korona-Bank Részvény-Társaság, Havas Lázár, — Szántó B. és G., — Zsilinszky Antal, továbbá minden dohánytőzsdében és minden vidéki városban.

HERMANN E.

varrógép és kerékpár nagy raktára
Kolozsvárt, Egyetem-u. 6 sz.

Újonnan berendezett mechanikai o mülhelyekben minden mechanikai javítások olcsón, gyorsan és pontosan eszközölhetők.

Varrógépek!

1 valódi családi Singer varrógép himző készülékkel ellátva 30—50 frtig.
1 karikahajós ... 65—80 frtig.
1 Central Bobbin ... 86—90 frtig.

Eredeti Howe C. Wheeler & Wilson D. 12., Manufacturing & C. New-York, Balkara Cylinder stb. stb.

A varrógépek kedvezménye: **Heti vagy havi részletfizetésre is vásárolhatók.**

2594 85—*

Gépeimért 10 évig felelek.

1 új kerékpár angol villával 70—90 frtig. Kerékpár kopöny 4—6 frtig.
Kerékpár: 1 mló gummi 2 frt 30 krtól 3 frtig. Kerékpár csengő 35 krtól.
1 irt 50 krig. Kerékpár acetilén lámpa 2 frt 50 krtól 5 frtig stb. stb.

Telefonszám 266.

PÁRTOLJUK

Telefonszám 266.

HAZAI IPART

Legkitünőbb szappan a Kolozsvárt készülő HEINRICH-féle

Szt.-László

fertőtlenítő
pipere o o
szappan.

Ezt nem a magyar ipartermék iránt való elnézés-sel és hazafias kötelességből kell vásárolni, hanem a magunk jövőjéért. Mert a bőr tisztasága az egészség határozó fentartója. Már pedig a Szt.-László szappanról egyetemünk általános kórtani intézetében végzett és a külföldi irodalomban is méltányolt tudományos vizsgálatok kiderítették, hogy a kézhez tapadó leggyilkosabb bakte lumot is megöli. o o Az ugyanabban a gyárban készülő egyéb pipere, asvány- és gyógyszerzappanok szintén a legkitünőbb minőségűek, enyhe és biztos hatásuk, a miről hazai orvos-tanáraink számos kitünőségének bizonyítványa tanuszkodik. **Árak darabonként:**
1. Szt.-László fertőtlenítő pipere szappan... 70 fillér.
2. Nautilis szappan, gyöngéd bőr tisztító-sára való enyhe szappan... 40 fillér.
3. Irodai szappan, hivatalok és irodák számára... 30 fillér.
4. Valódi higiénia-szappan, legáltalánosabb tisztító szappan munkásoknak... 24 fillér.
5. Asvány szappan, közönséges mosásra hideg vízzel... 20 fillér.
6. Kóvér gyógyszerzappan (gyermekek fürdőtésére). Borax, kén, kátrány, creolin gyógyszerzappanok... 70 fillér.

Gyár: Kolozsvárt,
Monostori-út 45.

A szappanok belajstromozott védjegy-vel kerülnek forgalomba és csak akkor valódiak, ha a gyár védjegye és teljes cég-címe: **Kolozsvári (Heinrich József) asvány és gyógyszerzappan-gyár Macha G betéti társaság** van rajtuk. **Kapható Kolozsvárt minden gyógyszer-tárban és a következő kereskedésekben:** Gergely Ferencz utóda, Burger Frigyes gyógyszer-üzlete, Sándor Agoston és Társa, Deutsch M. mű-szerész, Veress László, Weinstein Sámuel, Haraszti Jenő, Hirschfeld Sándor, Barcsay Manó, Csiky Mihály, Vig Sándor, Béni István, Juhos László, Kaszt-ner Ignác, Herczeg Albert, Oláh Rudolf, Péterfi Mór, Fisch Jenő, Schuller Lajos, Szász Lőrincz, Weber János, Szele Márton, Jenei Lajos, Kónya Sándor, Munzát Menő, ifj. Gráf Lőrincz, Schuster Emil, Kovács P. Fiai, Benke Dezső, Fuhrmann Károly, Kövendi Károly, Reichelt Mihály, Adi László, Brever János, Rosenzweig Antal, Szánó Ede és Cziráj Károly, Zsilinszky Antal, Boskovics József, Havas Lázár, Flóra Gyula, Baklai L., Jakobi Lajos, Wertheimer Vilmos, Somlyai László, Segesváry és Társa, Moldován János, Pap László, Lakatos József, Weber Frigyes urak üzletében. o o o o o o

2327 35—53

A betéti társaság
Igazgatósága.